

ఆంధ్రపత్రిక

308537

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2. చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 20 వ తేది సోమవారము No 147
నంపుటము. ౨. రాక్షసనామ సంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨ సంచిక ౧౪౭

తామర తైలము

డబ్బీ 1-8 పెల 0-4-0, 12-8 రూ. 2-10-0.

మాతామర తైలము ఒక్కడక్కడ నాలుగు లగాలక కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినడెడల తామర నిర్మలమగును. నయము కాని యెడల మీ నాల్గులగాలు తిరిగి తీసికొనవచ్చును.

ఈతైలమును ఒకసారివాడిన నుఖపడగలరు. దీనిని రాచిన మంటయుండదు. చర్మము నలుపెక్కదు.

అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబుశెట్టిపేటి మదరాసు

ఆంధ్రపత్రిక - దినపత్రిక

చందా వివరము.

12 మాసములకు	...	రూ. 15--0-0
6 "	...	" 7-8-0
3 "	...	" 3-12-0
1 మాసమునకు	...	" 1-4-0

ఆంధ్రపత్రిక - వారపత్రిక

12 మాసములకు	...	రూ. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	...	" 3-8-0

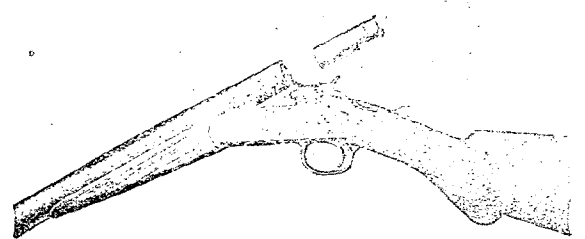
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

చెన్నపేట.

అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబుశెట్టిపేటి మదరాసు

తుపాకులు!

తుపాకులు!

తుపాకులు, రివోల్వర్లు, శోటాలు, ముందు మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా విక్రయించబడును. వలయువాడు క్యాటలాగులు ఈ అడ్డుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

యక. వి. రామాయజం శెట్టి అండు కో,

12, సావన్లు బ్రాహ్మే, మదరాసు.

తయారైనది. యుద్ధచరిత్రము. సిద్ధమైనది.

సంవత్సరాది సంచిక! సంవత్సరాది సంచిక!!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమయినది. ఆ సంచికయందు విద్యాసంతులన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనకవీచి దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగతము, సంస్కరణము, హింసాత్మకధర్మము, యోగనిద్ర, భీరాధన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడియుండుటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సముత మిక్రింది విషయములతో ముద్రింపబడినది:—

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, అస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పరోక్ష కారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వానిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధ ప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు ప్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందఱుముగ నుండగలదు. ఔద్దరూకృతియందు 500 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర వంశాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల కటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

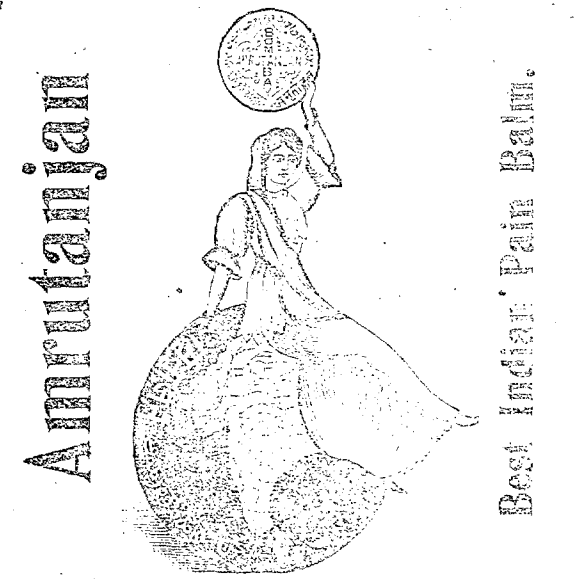
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	పెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక-3 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడినవి.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తంబుశెట్టిపేటి, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-8 పెల 0-8-0 తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుబొట్టు పోన్మొట్టును పార్వపుకొప్పుల బారదోలును. పొట్టు పోన్మొట్టుకు ననఁచూచికలచే సీసాదూ దేశమును

తయారుచేయుటను నుంచియుండు. సువాసన గలిగియుండును. ప్రతికంటనుండిగిన చొకయైన నైవ్యభక్షణము

ఆదివచ్చికాన లేక జన్ము

తులం 18 రూ. 3-4 0 రసభస్మము తులం 1-8 అలూలు 0-10-0 గోరోజనము తులం ౧౮ ౭-౦-౦ కుంకుమ పువ్వు తులం ౧-౮ రూ. 2-0-౦ అమృతాంజనం డిపో, గొంబయి అండ్ మదరాసు.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సున్ని, బాలింతకు, గోగమలకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యవయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న పియమగుటచేతను, నవనర సమయములందు వారకుట దుస్సరము. మా డిపోయందలి కస్తూరి యంతర పదార్థము కేవియును జేర్చబడకపు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ 30-0-0

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

ండియన్, మ్యూజికల్, థియేటర్, ప్రెస్, పబ్లికేషన్, సామగ్రి, క్రామిక విచారణ కర్తలు పంచదార సభాధ్యక్షులు ఇండియా దొరకర్తలు వ్యవసాయకులు (Agricultural Adviser) ప్రైవేట్ థియేటర్, రోజుల పాటు ఫలితాలను ప్రైవేట్ థియేటర్, వాక్ వ్యవస్థలను ప్రభుత్వమువారి దురువాక్తి ప్రభుత్వములు వివేచకముగ నుండునామ, పారిశ్రామికాభివృద్ధికి ప్రయోజనకరము. ఇది రాజావలంబన లేకుండా నిష్పత్తియోజనము ప్రైవేటుకు చెప్పెదను. ౧౯౦౩ సం॥ బ్రిటిష్, కమ్యూనిటీ చక్రార దిగుమతులపై విధింపబడు counteravailing duties) ౧౯౦౩ డిసెంబరు ౧౮ ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనల ప్రకారము ఇండియన్, వై బడంబడికకు దచ్చివారు చేర చేతమును వచ్చెను జానా పంచదారకు ధర జానా లంకలో నున్న దచ్చి పంచదార (కు రూపుమాపు కావచ్చెడి తరుణమున, దచ్చి ప్రభుత్వమున మేల్కొని, జానాలంకలో చక్రార విధింపబడునట్లే, ఒక కేటెను తగ్గించి ఇంతే కాకుండా, మన భరత భండమునకు దిగువకు, తగ్గితర విశేషపు వ్యవహారతో పోటిగా వ్యవస్థాభివృద్ధిలో పంచదార చేయ గలిగిన నవీనతను, కాస్త్రీయమైన వ్యవసాయము చేయుటకు, భుంకియుటకు తగినంత మూలధనము నిచ్చిరి. ఇట్టి సామాన్యము, మన దేశమునకు సామాన్య 9 కోట్ల రూపాయలు సమర్పించిరి, దేశీయత పొందుటయేగాక ప్రదేశము ప్రవేశపెట్టిన నట్టి కర్మచార విజయము దక్షిణ. చాలెండు చిన్న రాజ్యములు, దానిదొర సమయమునకు జాపిన యువార సామాన్యము, కడుముగను అనుకరింపజేసినదిగను నున్నది.

మన దేశీయ కర్మర పరిశ్రమభివృద్ధికి, గొప్ప అవకాశము కల్గినది దానిని మన దొరతనము పట్టించుక, భునాలోచనీయుగ నున్నది. అనగడగిన ఇప్పుడు జరుగుచున్న విరోధాభివృద్ధి గ్రామము. మేక వన్నె పులివంటి జర్మనీని కామిటి జంబూ ద్వీపమున విచ్చలవిడిగా విడిచి, వాటి ద్వీపములముగా ర్మ మౌనముల అనుభవతేత ప్రపంచముంతయు మించుటకు కత్తిచే దానికి మృత్యువు మనసాప్రజ్ఞమునకు విజయము లక్ష్యముగా నున్నది. ఈ యుద్ధారంభముననే, కర్మల నుండి, సమస్త కర్మప్రాయమున, మన దేశమునకు, ర రాజ్యమునకు, ధర మొదలునని భయమునొంది, భృభా. దాగరపుత్రుల, మెక్కెదొర గారు 4000 పంచదార, జానా, మొరీపు, మ్యాపా, బ్రేజలు, డిను, పేరూ, లంకలకుండి, రూ 270 కోట్లకు కొని నిర్మితమైన ధరలై నమ్ముచున్నారు. ఇదిరరకు, జానా కు దిగుమతి అయ్యెను పంచదార, నీరువారు మొదలు గానకొనిపోయినందున మనకు చక్రార ధర పెచ్చి ప్రియ ఆస్తియూ బీటుచక్రారను సముద్రముపై వెళ్ళి పరిశీలనా కాదిక వడ్డీలందున పంచదార ప్రపంచ ప్రముఖమున్నది. రష్యా విస్తారమైన బీటుచక్రార చేయగలదైనను, దార్జిలింగ్ జలసంధిలోను రో నందున, ఈరహదాగోళముయొక్కరకు, రష్యావేవుల పంచదార రాదు. రాబోవు చక్రారముమృతము గురిం ప్రియ వ్యాపకముకట్టి పెచ్చి రసలువొర గారు ఏమొకే వ్రాసిరి. యుద్ధమున్న సలేకున్న జర్మని మునుపటికం పాతకత్తిని బీటువారుపోయెను, మరియొక పాతకత్తిని పొందినదేమనుకలదు. ఏలయిన ఈ నేద్యపుభూములు యుద్ధపుధ్యస్తముగ నున్నవి. బీటు నేత్యమునకు ప్రతిచెంది యి, పోలండు, బెల్జియము, ఈ త్రగ్రానస్, యుద్ధముచేత ముచేయబడివి. చెరమిమరలయందున్న రాగిని తీసివేసినందున త్రాకలలకు ముప్పువచ్చినది. బీటు ప్రదేశములు కందకల్లకు, మందుగుండ్లలనను చెడి, పంటలు పోయినవి. ము, ఎప్పుడు యూరపుదేశ భండపు బీటుచక్రార మనుల ఎగుమతి కాకమానదు, ఒక సంవత్సరముకిందట, పంచదారకు నున్న ముమ్మరము రాబోవునది యెప్పుడునా రైరి. అప్పటిలో వాస్తవముగా పంచదార చెల్లబడి ట విశేష మగునుండుటయేగాక పంచదార చేయవారికి కలముగ నుండెను. వై సంగతి సందర్భములనుబట్టి మాడగ

హిందూదేశపు చెరకు పంటను వ్యాప్తిచేయుటకు అప్పుత మైన అవకాశము తటస్థించినది. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమంతట, యూరపుదేశభండపు బీటుచక్రారవైపు మాడకుండా, హిందూ దేశము, పంచదార తయారుచేసి అమర్చగలిగి ధిక్కము పూని కతో నారంభించవలెను. ముఖ్యముగ హిందూరాజ్య మిప్పుడు మెలకువనొంది, అవకాశమును కార్యములు పెట్టికెట్లు మరొకప్పుడు ఇట్టి తరుణము తటస్థించదని రసలువొర గారు ప్రార్థనలను వ్రాసిరి.

పెర్నికొర గారు వ్రాసియున్న చెరకుపరిశ్రమభివృద్ధికి, కేడుమనము ప్రయత్నించుటకు గొప్పనుముమాన్యు. ఈ వ్యాపారముచేత ధనమును కష్టపడి తెచ్చి కాన్పానాలు నిర్మించుచుముగాని దొర తనమువారి సామాన్యములేక, ఎట్లు వ్యవహరించుములు పొంద గలము? ఇప్పుడు యంత్రములు బహుమిము, ఇప్పుడు పంచదార చెలువకు, రోజుకు 90 ఫుట్ల పంచదార చేయగలిగిన యంత్రములు అగవండులు కావలయును. ఇది అమర్చి నేచేయుటకు స్వల్పముమానుకొన్నను, 30 కోట్ల రూపాయలు కావలయును. పలుకు సాగుచున్న సమయమున, మిత్రమండలివారి కనుగుణ్యముగ యుద్ధము సమాప్తమైన వెంటనే యూరపుదేశ భండపు పంచదార మనదేశమునకు రాకయినదు. అప్పటిలో మనకొత్త పంచదార కాన్పానాలగతియేవును? చావు తప్పదు. ఇదివరకు విశేషపు పంచదారను నమ్ముకొని మన ప్రభుత్వమువారు మనకు సహాయముచేయక ఉపేక్షించిందున పంచదార సంగ్రహమున కంత కృషి ప్రయత్నములు వడిలో తెలియుచున్నది తనకు కావలసినంత అవకాశముండి అన్యదేశములను నమ్ముకొనియుండుట, భాగ్యముగ నుండదు. కనుక ఇకనైన, విశేషపు పంచదారల దిగుమతులపై గొప్పముగ కుటకు విధించి, దచ్చి ప్రభుత్వము వారు జానాచక్రార పరిశ్రమలకు తేసిన సహాయములనలె, మనకు చేసి, మునుపటివలె మన సామ్రాజ్యముచే పంచదార యమర్చుటయేగాక, ప్రపంచముంతటికీ యమర్చగల రత్నగర్భము వలయునంతమంది పనివాండ్రోనున్న మన భరతభండమున, దొరతనమునా రెప్పడు ఉన్నతదేశము తెచ్చెదరోయి అమర తతో నెరుమా మున్నది. అప్పుడుగద, దానిదర్శితు తొగి ఆరోగ్యముగ నుండును. అట్టివరమే నునము.

ఉచితముగ

భూతభవిష్యద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట మహిమము. ప్రపంచమునందును ప్రతిమానవుడును, తెలిసికొన దగినవి మాకుమాత్రమే. అవి యేనియ భూతభవిష్యద్వర్త మానముల ఫలములే గదా! మీయొక్క ఆత్మద్వాయము, భాగ్యము, సంతానము, విద్య, కళత్రము మొదలగువానిని గురించి మీ తుచితుగ వ్రాసి పంపవలెను. అందుకు మీరు త్వరపడి చేయవలసి డేమిది:— మీ జన్మభాతకమున్న యెవల దానితో పుట్టిన తేదీయును, నెలయును, సంవత్సరమును, జనకాల ఘడియలును పుచ్చు. అదిలేమిదల నెలయును, సంవత్సరమును చాలు. అదియును లేనియెడల ఒక్క సంవత్సరమే చాలు. అదియును లేనియెడల కొంచె మించుమించుగ తమవరుగునగు తెలుపును తమతమ స్వహస్త తిఖితముగ గాని లేక వాగ్వితో మాత్రముగాని ఒక మాత్ర రము వ్రాసిపంపవలెను. ఆపుకు నామమునుబట్టియు, వారివారి వ్రాసినబట్టియు కూడ జాతకములు తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసిపంపుచును.

అందుకు మాచేతేతంబడి పోల్చి త్వరయోగముగ నున్న జాతకఫల మణిపంజియును, 21 పోల్చి త్వరములును, ఉదాహరణముగల జ్యోతిషగ్రంథముయొక్క పోధముగచ్చుమును, దానితో జాతకమును భృగుసంహిత మొదలగు గ్రంథములనుబట్టియు, మాయుధన జ్ఞానముబట్టియు, ఫలములు వ్రాసి పోస్తేదీసహాయ 1-12-11 లకు వీ. పి. గా పంపుచును. ఈ గ్రంథమును కొనువారికి మాత్రమే ఈ విబంధముగ వ్రాసి యును. 230 పోల్చి త్వరములుగల యీ గ్రంథముయొక్క విజయ తాము చదివిన పిమ్మట తమకే తెలియగలదు. మఱి యెను తమ జాతక ఫలములను తాము చూచుకొనిన పిమ్మట విశేషపు సామ్య వ్యయవశించి మఱియొకచేత వ్రాసియుండు కొనినను సంతయుజువుగా నుండలేదని మీరునుమ్మి మమ్మి న్నుతించకమానదు. వేసేటటు మాకు యోగ్యతాపత్రికల సంపి యున్నాడు.

వి. యమ్. శర్మ అందు బ్రవర్చి,
అమలాపురం, రోజువారీ.

విషయానుక్రమణిక.

కృష్ణవరహ-గండ్లు	2
స్వతంత్ర పంచదారము	3
ప్రధానవ్యాసము:-	
మానగరపాలక సంఘము	4
విరోధావహాసంగ్రహము	
విదేశీకంఠీవార్తలు	5-6
దేశీయకంఠీవార్తలు	7-8
ఇంగ్లీషు కంఠీవార్తలు	9 10, 11, 12
మద్రాసు కార్పొరేషన్ సభ,	13
బాబులు	14
సోమకాథరావుగారు, ఒక భార్యము	15

ఆంధ్రపత్రిక

1916-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 20-వ తేది

సోమవారము

మానగరపాలకసంఘము.

మానగరపాలకులు మొన్నటిదినము 1914-1916-వ సంవత్సరపు కార్యనిర్వహణను విమర్శించి యామోదించువారైరి. ఈసందర్భమున సభ్యులు తమ మనసునకు వచ్చిన యెల్ల నగరపాలకక్షమయములను గురించియు భారతరీతిని మాటలాడుటకు నవకాశము కలదు. ఆయనకాశమును మొన్నటి దినము ప్రతినిధులు చక్కగా నుపయోగించుకొనిరి. అధ్యక్షుని రిపోర్టులయొద్దను విమర్శనీయముకాదు కాని అం దాతడు నవీనభక్తిని నొక యుపోద్ఘాతమువాసి వికాసవంతముగు చర్చను పురికొల్పినాడని మాత్రమిచ్చుట చెప్పవలసి యున్నది. సభ్యులు తమని యనర్హతచన వైతిని తమ యుపన్యాసములలో ప్రతిఫలింపజేసిరి. వానిలో యాకులు హుసేన్ గారి యుపన్యాసము లలితమై గంభీరమై విస్తృత విషయశోభితమై యున్నది. ఇదివరకు నగరపాలక సభ్యులు నట్టి యలంకారవిగ్రహాలుగా నుండినవియు మెలోసి గారు అధ్యక్షులు లయనపీఠవ హరికిని నీరికిని సామం రస్యము కొంత కుడినదనియు చెప్పుచు మెలోసి గారి రిప్రొడ్యుషు ప్రాతవ్యతులయొక్క దిగి నిరంకు శులుగా జొచ్చియున్నారని చక్కగా హెచ్చరించిరి. ఈక్షమయమును మానగరపాలకాధ్యక్షులు గమనింపవలసి యున్నారు. మెలోసిగారు నిజమాడ నిష్కారముగా చేకొనవారు కారనియే సమ్మతవలసి యున్నది. నగరపాలక సంఘసభ్యుల యశక్తితనము ఇతరులును వ్యక్తపరచువారైరి. అందులో అయ్యలయ్యగారు కమిషనరులనగా మ్యూనిసిపలు కౌన్సిలతో సమానలనియు వారికి ప్రత్యేకముగా గల హక్కులు లేవనియు కఠినముగా తమ యభిప్రాయమును వాక్రుచ్చిరి. కఠినముగా వాక్రుచ్చినను సావ్యముగా చెప్పినను మానముతో దృఢపరచినను మానగరపాలకసభ్యులలో తమ ప్రస్తుతపు శక్తుల విషయమున విస్తారపాగు సం తృప్తికలదనట మాత్రము నిజము. యాకులు హుసేన్ గారు మన నగరపాలక నిర్వాహకులను నియమించుటలో సభ్యులకు శోభము లేకపోవుట వలన కలుగు వికారములను గొన్నిటిని నుదాహరించిరి. ఎక్కువైనను, క్రొత్త యుద్యోగము సృష్టించునప్పుడు దానికి తగినవానిని నేర్పరచు సందర్భములలో నైనను నగరపాలక సంఘమునకు సరియైనసలహా దొరకుట లేదట. ఒకయుద్యోగ విషయమున రు 600 ల యైరోసియ నైననే తక్కు పనికిరాడని మొదటచెప్పిన అధికారియే సంఘము

వారంతదవ్యము నియ్యలే మనగా వాడే చాలునని సలహా యొసంగెనట. సంఘమువారు తామే యాలోచించి అధికారి నేర్పరుపవలసి వచ్చెనట! మానకార్యనిర్వాహకులు ఒక్కపర్యాయముట నేవిధమున హెచ్చరికను పంపకయే పుకారలవారిని మెస్సీటు కడుటికి విచారరట! వెంటతొట్ల విషయవిషయటికి విశ్వాత యున్నది గదా! ఈ రీతిగా కార్యనిర యొక్కయు సభ్యుల యొక్కయు పర కారము లేక యొకరికిగాను నగరపాలక వారొక్కయు ప్రజలయొక్కయు సహ లేక మరయొక రీతిగాను నగరపాలన ని చెడిపోవు చున్నది. మెలోసి గారే ని వ్రాసినట్లుగా గంజి గతిలేకున్నను మి సంపంగి నూ నె యను స్థితి మన నగ సంఘమునకు సమకూరియున్నది. అయిన న ప్రతీకారములు మాత్రము సూచితము. సంగీకరింపబడనట్లు కానము. కార్యని శాఖోద్యోగియులను మన నిర్వాహక సంఘు కొకవిధముగా ను తరవాడుల మెనర్పుట గాబోలును నశేషముగా రొక యుపక్రం బెచ్చిరి. శాసననిర్మాణసభలో తత్సభ ప్రశ్నలకు ఆయాశాఖాపక్షపు సభికారులు తరమిచ్చునభ్యాసమును పోలినయభ్యాసవే సంఘకరిపాలనమునను మండవలయునని. నిర్మాణసభలో గవర్నరుగారు అంగీకరించు మును నగరపాలక సంఘాధ్యక్షులు నగ సంఘములో స్వీకరణమట సమంజసముగా ననిరి. ఈయనక్రమమునకు ననేకములగు న కాభ్యంతరములున్నదన తాము దిగు నేరి బాలదని మెలోసిగారు స్పష్టముగా బెట్టి వద్దతి మంచిజేసప్పుడు సాంకేతికాభ్యంతర పాడనూపవలెనో మా కర్థముకాలేదు. ఆ యాంశమైనను మనమని యొప్పుకొనక అధ గారు త్రోసివేయుటను జూడ నితరమంచి మెలోసిగారునూడ మెలనిరంకుముగా నే డుటయు విశేషము కాకపోదు. ప్రజలసం మునుగురించి డాక్టరు నాయురుగారు పాశ్చా భవముతో నొకసలహా సచ్చిరి. వారి నను కార్యనిర్వాహకులు ప్రజలకు సహకారులు చేయవలయునట. అందులకయి పాశ్చాత్య లలో నగరపాలిత ప్రాంతములలో ప్రత్యేక ములకు ప్రత్యేక ప్రజాసంఘములు స్థాపితయ యున్నవనియు అట్లేయిచ్చుటకు జేటాకొన్ని పేట పేటకు ప్రజాసంఘముల నేర్పరచి స సహ కారమున కార్యనిర్వాహ ప్రవర్తించవలెననియు ప్రబోధించిరి. ప్రజ నిభ్యగారవము విన్నందిన ఆంగ్లభూమిలో పాలకోద్యోగులు ప్రజలకు సహకారులు మనట తెల్లముసేయుటకు డాక్టరు నాయరి తమ యవపాదనమును నీభక్తిని రచించిరి. మానగరపాలకులును ఆతత్వమును గ్రహి కున్నచో ప్రజలపాలిశుద్ధమే ప్రధానముగా నగరపాలనకునర్థమే యుండజాలదు. మే నూక నుండి యుట్టిపడిన పితృ జంతువులము. ప్ర మాకు సహాయమురాలేదు, సహాయము రా నగరపాలన కార్యనిర్వాహకు లెంత గొం బాంగరుబావ నుద్వేషించినను ఫలములేదు. వట్టి యాడంబరమాత్రము కాకపోదు. నగం బాగుగ నంచుకొనుట ప్రజలపక్ష. వారికి పాలనాధికారులు సహకారులు. ఇది చక్కని పథము. దీనినెంతో సమర్థతో నొత్తి తెచ్చి

విరోధా మహా సంగ్రామము

లండనునగరముపైన జర్మనులదాడి జరుగుట—నష్ట మేమియు లేదు.

జర్మనుల జలాంతర్గాములు చాల మునిగిపోవుట

ఆ మునిగిపోవుటలలో కొంతమందిని పట్టుకొనివెళ్ళుట.

రష్యావారు విల్సను నదికి సోవుట

ఇంగ్లండు

మరియొక శత్రువారు ముగియించుట.

లండను సెప్టెంబరు ౧౭:— మరియొక శత్రువారు ముగియించుట గిల్లుచున్నది. విచారణచేసి దోషియని నిశ్చయించి యుద్ధవిరోధి వారాధిపతులను ప్రకటించిరి.

ఆయుధసాగు గురి నిర్మాణము.

లండను సెప్టెంబరు 18:— లాయకు బార్నికారి ప్రసంగము నాలకించిన విమర్శకుల కర్తవ్యమును ప్రతినిధిసభవారు యుద్ధపరికరముల నిర్మాణమున నిర్మించుటకు తగిన ఏర్పాటులను చేయుటకును కర్తవ్యమును వారి నిర్మాణమున ప్రతినిధులును వారిని తోటి మిత్రులు 24 గంటలను నిరామము లేకుండ పరిశరకులకు చాటుముగా వెంటబడి నిర్మాణము కావలెనని నిశ్చయమును సమీక్షకు శ్రీమతి పురుషులను విస్తారముగా పరిశోధించుటకు తగిన ఏర్పాటులను చేయుటకును ఉచితముగ పరిశోధనగోచారి కందాకిని పనిచేసే చేయించుటకు తీర్మానించి.

ఇంతవరకు నష్టమైన జర్మనుజలాంతర్గాములు.

లండను సెప్టెంబరు 17:— ఇంతవరకు 23 జర్మను జలాంతర్గాములు మునిగివేయబడినవి. యుద్ధాంతర్గాముల జర్మనులకు 11 పెద్దవియును 16 చిన్నవియును జలాంతర్గాములందఱును 18 పెద్ద జలాంతర్గాములను వారు క్రొత్తగానిర్మించి యున్నారు. పెద్దవి మొత్తము 29 వీటిలో ౧4 తక్కువ మునిగి పోయినవి. మిగిలినవి ౧౫ తక్కువ నమూనానామోద్యములు. వీటిలో ౨ నష్టపడినవి. మిగిలినవి ముత్తము మీద 1/3 వంతు కుంభాకృతిగలవి. 2/3 వంతులు మాత్రమే అనుబాటుగా నుండును. ఈ ప్రకారమునాచిన ఉత్తర సముద్రమునాటి పరిశోధనలైన జలాంతర్గాములు జర్మనులకు ౪ కన్న మెక్కుగా నుండినవి. ఈ కారణముచేతనే జర్మను విజయములను వారిని గ్రహించుటకు ముప్పును కలిగించుటకు ముగిసినది.

జర్మనువిమానముల దాడి.

లండను సెప్టెంబరు 18:— లండనుపై జర్మనువిమానముల కడపటిదాడిని కల్గించు నొక ప్రకటనమును దేశము మంత్రిగారు వెలువరించిరి. తా మేమే ప్రదేశములు ముట్టడించిరి, ఎంతవఱకును కలిగించిరి అయినను ఇటువంటివి వైమానికులు పారపాటుపడుచుండినట్టి అధికార ప్రకటనముల కలవరలేదు. అందువలన ప్రస్తుతమునాచేమే ప్రదేశము ముట్టడించిరి వారికి తెలియకుండుటకై ఆ ప్రదేశముల నామములు ప్రకటింపబడలేదు. విమానములు ముఖ్యములగు పట్టి ప్రజలకు చెందియుండినట్టియు నిరసనగ్రహములపై బాంబుల వేయుచుండినవి. శ్రీలంక, పీల్చి, యుకాదాకా మొదలగు వారు నష్టమందిరి. వీరి చావులు నైస్సమున కి కొంతయు గలిగింపెను. ప్రజాసేవకై ప్రతిపాదన మొకదానివైనను బాంబులను విడుదల జరపమన్నను లండనుపై తమ ఆయుధసామగ్రిని అచాలాచితముగ నిర్దేశముగ జర్మనివారి విమానములు వెచ్చవెట్టిరి. జర్మనివారు నడిపిన ముట్టకులయొక్క అభిప్రాయములను వైశాఖములవలన చక్కగ ఊహించవచ్చును. జర్మనివారి విమానములు లండనునకు వచ్చినవను సంగతి అచ్చటకును కొట్టికొని జనులలో కొందరికి మాత్రమే తెలియును. కవులు జర్మనుగా రీతిమాములతో గూడ వచ్చి యుండినట్లు వారికి తెలియవలసివచ్చినది. ఇటు ఆకాశభంగమున తప్పుక కలుగజేయును. జర్మనులను ఫిరంగులను చూచిన లండను జనులలో చూడవలసి వుత్తములై

యుండిరి గాని భీతిలేదు. ఇక లండను చుట్టుకట్ట పల్లెలలో నుండు జనుల శత్రువుల దౌర్జన్యముల కాంతివెట్టలే దిన్న కొందరి.

జర్మనువిమానములు కొన్ని చోట్ల బాంబులవేసెను. ఆయుధాములతో జరిగిన సమాచారము:—

కూలివాండ్రయొద్ద సమానములై ఒక బాంబు పడినది. ఆయుధముల బిల్లుల వెక్కండ్రులకు. వారిలో నికవురు వెంటనే చనిపోయిరి. నాకానిర్మాణకాలమునై తాను బాంబులవేయుచుండిన వైస్మ వైమానుడు తలచెను.

అక్కడలై మరియొక బాంబు పడినది. ఈ పరిణామము మోటారుబండి నిర్మించుకొనెను. అక్కడలై గురులకు ముడివడ, గుట్టలకు, ఒక కుక్కనూ, పంజరములనున్న ఒక పిట్టనూ, కాలాసేంకుడునూ వానిభార్యయు వీరకుల గొనిరాగలిగిరి.

ఒకచోట నొక బాంబుపడి యిరువురకల్లలను, కిక్కులను చాతులక గావించెను.

వీధివారు నొక బాంబుపడి, ఆయుధమున పోవుచుండిన మోటారుబండిని నాశనమొందినది. బండిలోనుండిన కుటుంబి చనిపోయిరి. పదిమందికి గాయములు తగిలెను.

వైస్ వివరింపబడిన కథలవలన జర్మనువిమానముల దాడి నిజస్థితి లేటెల్లము కావలెను.

వర్తకసంఘ ప్రతినిధులు.

ఆయుధ సామగ్రి.

లండను సెప్టెంబరు ౧౭:— పాశ్చాత్యమొంత శీఘ్రమున తమకు సామగ్రి, ఆయుధసామగ్రిని మోల్చింపవలెనని లాయకు బార్నికారు కం కర్తవ్యసంఘముల తాము 300 మంది ప్రతినిధులు కల సభలో నిర్ణయించిరి.

ఫ్రాన్సు

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను సెప్టెంబరు 17:— పరాసువారి ఫిరంగిదళము శత్రువులకు దగ్గరకును స్థానములకును విస్తారముగ నష్టము కలిగించుచున్నది. సోమనకును ఎటువడు నకును జర్మనులు పెద్దఫిరంగులను వ్రేల్చుగా పరాసువారుగూడ మోటుగా ఫిరంగులను గాల్చిరి. యుద్ధరంగమునందటను ఫిరంగులయుద్ధము జరిగినది. పరాసువారి ఫిరంగులు శత్రువుల రక్షణ స్థానములను నాశనము చేసినవి. ఆంగ్లము సాచి న్యూకేల్ ప్రాంతములలో సభాసభలు సమీపమున బాంబులతో సోమ జరిగినది. రోయిజిల్లో కందకములమధ్య ను పాకులసోరు చాలకాలము జరిగినది.

లండను సెప్టెంబరు 18:— పాసు, ఆస్తితరగతుల ఫిరంగులతో తీవ్రముగా పోరు జరిగినది.

లండను సెప్టెంబరు 19:— పాసు ఆస్తియను ప్రాంతమున ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. పరాసువారు శత్రువుల మరఫిరంగులమీదను మోటారులమీదను గుడ్డను కదలిరి. రోయిజిల్లో బాంబులతో జరిగినది. క్రైస్తవలెక్కకు ఉత్తమనా పరాసువారికి చిన్న జర్మనుకు మును పట్టుకొనిరి. సెయింటుమిచెకు పట్టెయిన నొక విమానును నేలగూల్చిరి. సెయింటుమిచెకు కెరట జడరలతో కట్టుబడిన పెద్ద వంతెన పరాసు కేత్ర ఫిరంగిదళమువారు ధ్వంసముచేసిరి.

పరాసు సైన్యములు బలపరచుట.

లండను సెప్టెంబరు 17:— డిసెంబరు 1916 సంవత్సరమున సైన్యములో చేరవలసిన వైద్యులను 15 వ ఆస్తియను చేరిన సైన్యములో చేరవలసి ఒక డిల్లకు ప్రాశ్నాదీతమువారు ప్రవేశపెట్టిరి.

సర్ బాను ఫ్రెంచిగారి ప్రకటనము.

లండను సెప్టెంబరు 19:— పాసు, సర్ బాను ఫ్రెంచిగారి డివిజనుల కందాదేశపు ఆస్తిదళమును ఎవ్వరును కలిగి గారి కందాదేశ గజ్జపుదళమును చూసి, ఈ సంవత్సర ప్రారంభమున నొక సారి కందాదేశానికి వచ్చి చాటుముల కలుగగా ఆస్తిదళము గుర్తులను విడిచి పరాసులై పోయిరి. వచ్చెదమని చెప్పిరి. పెద్దబట్ట నైవేచీ ముద్దులతో నీయాస్తిదళము చాల మెక్కుగా పోరి. ఆదిముదలు మున్న మున్న పోరుకు కందాదేశము కందకములతో పులియగ పోరి. ఆంగ్ల సేనలో కందాదేశము మహాదాశ్చర్యముగ పోరినట్టి చరిత్రయందు కిలాక్షరము కావలసి సర్ బాను ఫ్రెంచిగారు నుడిచిరి.

ఫిరంగులయుద్ధము.

లండను సెప్టెంబరు ౧౭:— పాసు, ఆస్తిచోట్లను ఫిరంగుల యుద్ధమునందే సైన్యము పోయిరి. సైన్యములో జర్మనులకు కాక పెద్ద మందుగని వ్రేల్చి పరాసువారియు గదియుగా పరాసువారు వారిని కలిగించిరి. పరాసు వారు చాల ముడిచి పట్టుకొనిరి.

మందుగనులు.

లండను సెప్టెంబరు ౧౭:— పాసు:— ఈ సెల ౧౭ వేదీ కట్టల ఆంగ్ల సేనాధిపతులు ముక్కెవరైనా కలుగలేదు. ఇరువీధులనాను మందుగనుల నిక్షేపముగ పెట్టినట్టిది. ఈ ప్రజాకు తూర్పున ఫిరంగుల కువీధులనాను కాల్చిరి. ఆ సర్ బాను ఫ్రెంచిగారు చెప్పిరి.

కేనడా

అంతు తెలియని అన్వేషకుడు ముగియవచ్చును.

లండను సెప్టెంబరు 17:— ఒకానొక కందాదేశపు పాశ్చాత్యము యాత్రాసాగించినవారి నాకుడు దెరు దాక్షకు వైఫల్యముగా నుజేవులై యున్నారని వార్త వచ్చింది. వైఫల్యముగాను సమాచారము 7 సెలలు మందుమీద బహు స్వల్పముగా నాచారములు తీర కాలము నడపి శత్రువులతో వైఫల్యములందును చేరిరి. అచటనుండి వారు సుఖాగ్గా రోగ్యోత్సాహములతో వెయిచీచి చేరిరి. వారు పాశ్చాత్యులందుకు నైపుణ్యమున మాత్ర ప్రదేశముల కనిపెట్టిరి.

రష్యా

రష్యావారి ప్రకటనము

లండను సెప్టెంబరు ౧౭:— రష్యావారు శత్రువుల ద్వీపములకు జర్మనులను నైపుణ్యమునకు తలపడుచున్న యున్నారని. విల్సనుకుత్తుకాస్కు జరుగుచున్న ప్రజల యుద్ధ మధికమును చూచి, శత్రువుల సేనలు ఆ సేనలతో పోరాడి కలిగియున్న లైల్లకు చేరినవి. అచట బలమైన ఆస్తిక సేనలు వారిని దలపడినవి. రష్యాభాగమున రష్యావారికి యుద్ధ విజయములు గలిగినవి. రోజునో కొంతమంది సైన్య పోరాట రష్యావారికి ముఖ్యముగా నుచును కలిగినవి. రష్యా వారు డి కా జనో పట్టణమును చేరిరి. అచట శత్రువుల నొక సమూహమును కలిగి అచట కట్టి కించి వారిని చుట్టుముట్టి 2000 మందిని పట్టుకొనిరి. చిన్న శత్రువుల నైపుణ్య భాగమునకు గులాబాయును సమీపముగాను ను పట్టుకొనవలెనని రష్యావారు చేసిన ప్రయత్నము సాఫల్యముగాని వారచట కిరి మందిని పట్టుకొనిరి. జలెన్ కుత్తుకమున బ్రిటానీ పరిసరమున జరిగిన యుద్ధమున రష్యావారు తమ ౪14 వారిని పట్టుకొనిరి. సమీపముగానుండి శత్రువులతో తరము సేదీరారు వికాచివలై పోరిరి. రోస్కోవ్ పట్టణమున శత్రువులెంత సామనముతో పోరాడు నుడవలెనని వారి యుద్ధము రాసేయలేదు.

విల్సను సంగ్రామము.

రష్యావారు లండను సెప్టెంబరు 17:— రష్యావారు విల్సనుకు తక్కువమంది జర్మనుల పోరాటముగా కట్టుకొనినది దక్షిణమున 60 మైళ్లదూరమున 16 అక్షరములను గూడ చేర్చిరి. వీరియుద్ధ ఫిరంగులు ముఖ్యము సర్వోత్తములుగా నున్నవి. పట్టణములనుండి ప్రజలందఱును ముట్ట పోయిరి. యుద్ధకాలమునా సామగ్రిలను పుకడియై యున్నాడు. తక్కువ సామగ్రిలను 12 వారికి పంపింపబడినది. బాంబులను వారు చేయుచున్న విమానముల దాడి నేయియన్నా రని అచటనుండి గని పారులు వెట్టిరి.

కూర్పు గెలిపియాలలో యుద్ధము.

లండను సెప్టెంబరు 18:— కూర్పు గెలిపియాలలో యుద్ధము తగ్గింది. స్థితిగతులు మాన్పు కలగలేదు. త్రితీయాశ్రయము కోల్పోయి పక్షము తిరిగి పరిణామమునకు. అది ఆస్తిరూపము ప్రకటించింది. ఇతరుల పక్షములకు జరిగిన ఆస్తిరూపములకు అటంకము కలగని పక్షములకు మాన్పు సరికే. కొన్ని చోట్ల కొద్దగా పెద్ద పెద్ద సరికే. పడింది ఈ సరికే. రహస్యము కలగని మైంది. మాన్పు సెప్టెంబరులకు వివిధ చేర్పు ఎదుర్కుట సిద్ధపడింది.

మతములకు యుద్ధ ప్రాయము.

లండను సెప్టెంబరు 19:— వెల్ట్రాగడు. ఈ త్రైతమునకు పక్షములను మారినందు మాన్పు సాగి గామి కావ్యకత కలగలేదు. తగ్గింది పెద్ద పెద్ద సరికే. త్రితీయాశ్రయము జరిగి యున్నది. వార్తా యుద్ధము కలిగిన జరుగజేసి మహా ముగియమతి జరుగగలదు. కోరికయిద్ద బర్తముల కోరికయిద్దరి వల్లించుట సెల్లెరి గామిని డిర్బానోను బామ్యమున రహస్యము కేర్తుల నోడించి సమాపమునకున్న గెలిపియాలలోని జిల్లాలలోని కొంతమంది మున్నరు. విల్పా జిల్లాలో 15 జర్మనులకు అటంకము రహస్యమున సరికే. డింక జామ చుచ్చు గాని వాని స్థితియే అపాయకముగ నున్నది అందు యుద్ధముగా నోరెత్తి జంట జర్మనులలోని జర్మను సేననరహస్యములు ముట్టుటకు సిద్ధముగా నున్నారు. ఓకే విల్పా స్థితిగతి విల్పాకామో లాద్దె కోరికా త్రితీయాశ్రయము కేర్తుల సంగ్రామ రంగ మేర్పు మాన్పు మతిమంతు అయి.

రహస్యముల సేనలు.

లండను సెప్టెంబరు 19:— వెల్ట్రాగడు 80 లక్షల మంది సైన్యములతో చేరుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. కాని ప్రస్తుతము 20 లక్షల మంది సైన్యమునకు పిలుచుటకు కాన నిచ్చుచున్నది.

విశ్వాసపూర్వమున రహస్యము సేనాని.

అలహాబాద్ సెప్టెంబరు 18:— పయోనిరపత్రిక కిట్టు తిరిగి వార్తాములమున తెలియజేయుచున్నది. ఈ విషయము గారి విశ్వాస పూర్వక విశ్వాసమున కథ నోరేదాని రహస్యముల వార్తాపత్రిక లోను ప్రకటించెను. ఈ విషయము ప్రజలలో కలనము సృష్టించెను. ఇతరుల చాలకాలము రక్షక భూమిలోని పనిచేసెను. ఇటీవల ఇతరులకు తెలియజేసెను. యుద్ధరంగమున గూడ నిలిచినది సేయించెను. జరగజూపాన గారు యుద్ధరంగమునకు తేలికపెట్టుకు యితరుల చేసిన ద్రోహము కలగజేసి. జర్మనులకు సర్దుకుండి కోట్లకొలది భూములను లంచముగొనినట్లు ఇటీవల ఒప్పకొనెను. రహస్యములలోని జరుగజేతు సర్దుకొనుట ఇతరుల బెర్తినకు విశదపరచుచుండెడిగాను. ఇటీవల కొన్ని అంశములను విశదపరచుచు గూడ సేయుటకు సుప్రసిద్ధి. వీరికి గూడ కేటము విధింపబడెను.

వార్తాపత్రిక రహస్యముల చేతిలో పడుటకు సిద్ధముగ నుండి జర్మనులతో పటాలము యుద్ధములలో మూలమునకు తిరిగివచ్చిన సారిపోలిగెనది ఇప్పుడు నూచింపబడింది.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ఫిరంగులు.

లండను సెప్టెంబరు 19:— కోర్టు. అనేక చోట్ల ఇటలీ వారి ఫిరంగులు పడుచున్న కేర్తులకు నాశనముచేసింది. ఇమానులు వెల్కెన్స్టీన్ రేస్మియన్ సేకేచోట్ల కేర్తులకు రయిలుబండ్లలో నున్నట్లు కనిపిస్తే ఆబండ్లమీద వార్తాములను తేసి ధ్వంసముచేసింది.

హాల్ లెంబు

హాల్ లెంబువారికి హాల్ లెంబువారికి వైద్యశాల నాక సంపుట.

లండను సెప్టెంబరు 19:— హాల్ లెంబు హాల్ లెంబువారికి వైద్యశాలను హాల్ లెంబువారికి 200 మంది కోరికలకు చికిత్స చేయుటకు తగిన ఏర్పాటులను సృష్టిస్తూ గావేసి 10 మూడవ బయోమెయిన్ అనుచేసిన నాక వైద్యశాలనాక సేర్పరచి వారు తమ కానుకలను వారియధీనము చేసిరి.

జర్మనులు తమచుగా హాల్ లెంబు మిమగా

పోవుచున్నట్లు.

లండను సెప్టెంబరు 18:— జర్మనులకు. తమచుగా జర్మనుల హాల్ లెంబు మిమగా పోవుచున్నట్లున హాల్ లెంబు వారికి చాల వార్తాముల కలిగింది.

టర్కీ

యుద్ధపరికరములను గొనిపోవుచున్న టర్కీవారి నాకలను ముంచుట.

లండను సెప్టెంబరు 19:— వెల్ట్రాగడు. కొన్ని టర్కీ వారి నాకల యుద్ధ సామగ్రిలను గొని పోవుచుండగా సినో ఫుకొద్ద రహస్యముల యుద్ధముల వానిని ముంచినది.

డాన్ వెల్పులో టర్కీలోని ముందుగములు.

లండను సెప్టెంబరు 19:— డాన్ వెల్పులో విశేష ముమయ్యుచున్నది. టర్కీవారి నాకలను ముంచుట సేర్పరచుట. ఇదివానికి నూతనముగాను. మాన్పులకుల నప్పిడిని నాకలనుచేసినది వరానునాక ప్రకటించింది.

బల్గేరియా

బల్గేరియాలో ఒక వార్తాపత్రికను ఆపివేయుట.

లండను సెప్టెంబరు 19:— జర్మనులకు కనుకూలముగ రాజ్యసంధానమును ఖండించుచు వార్తాపత్రికలో, కొకవ్యాసము ప్రాసినవానిని ఆరెట్టుచేసిరి. ఆరెట్టుకొనెను అపివేయబడెను.

అమెరికా

అమెరికావారి సరకులను పట్టుకొనుట.

లండను సెప్టెంబరు 19:— వాషింగ్టన్— అంగ్ల జేతములకు ప్రాయశులనిలేని సిద్ధమైనది. జలాంతర్గాములను గూర్చి జర్మనులకు మరల సేమెత్తువారు సేమెత్తుచు ఈలేని అంగ్ల జేతములకు పంపకుండ నాపిరింది. అంగ్ల జేతములకు పట్టుకొనెనాకలలోని సరకులను గూర్చిన రహస్యభార మాంగ్లయులతోగాని అమెరికాదేశములందు ఎరుపలిదాచుటయే గాదు.

అంగ్ల పరాను ఆరిక సంఘమువారు.

లండను సెప్టెంబరు 19:— న్యూయార్కు— వీరిచేయు పని అనుకూలముగా సాగుచున్నది. అమెరికా పోలీసుల జర్మనుల కల్పితకము నానాటికి తీయించుచున్నది. వాయుభాగ మాననన్న ఫలితముగూడ చూపించుట కంగీకరించింది. హండి వ్యాపారమున చక్కనిమాన్పు కలిగింది.

సింలా

శ్రీ రాజకృతిగారికి వచ్చిన తేలివార్త.

లండను సెప్టెంబరు 18:— ఇండియానుండి గారు ఈ నెల 17 వ తేది నెలుల తిరిగివార్త సంచి.

రహస్యరంగము

శ్రీమతలు చర్చభాగమున ముందనకు వెళ్లగలగుచున్నదిగాని మొత్తముమీద నన్ని ప్రదేశములందును రహస్యముల కేర్తులను విశదించుచున్నారు. ద్వీపములకు ఈ సమయము జర్మనుల సేకేసారులు తలపడిన రహస్యముల పారదోలిన రహస్యముల ప్రకటించింది. విల్పా ప్రాంతమున ద్వీపములకు 87 మైళ్లదూరమున కొద్దిపాటి జర్మనుల ఆధిక్యము చేరగా రహస్యముల వారి నానది కుడిచక్కను తరిమిరి. విల్పాకు ఈ కావ్యమున జర్మనుల నడిచి చాటగలిగింది. విల్పా ప్రాంతమున జర్మనుల రహస్యములను తరిమి పట్టుకొనుటకు 12 మైళ్లదూరమునకు తోగిసికోరవచ్చిరి అని జర్మనులు ప్రకటించింది. డెరా జను ప్రాంతమున గెలిపియాలలో నిరర్థకములలోను శ్రీమతుల తలపడుచున్న రహస్యముల కడమిచ్చుటలేదు. మరియు వారు శ్రీమతులను టూర్నోలూకు పశ్చిమమునకును స్త్రీపానది మిమగా తరిమిరి.

ఈ నెల 19-వ తేదిని రాజకృతిగారికి వచ్చిన తేలివార్త.

దక్షిణమున రహస్యముల కేర్తులను తమచుచున్నారు. గాని యుద్ధమునకు చర్చభాగమునకు శ్రీమతులు ముందునకు వెళ్లగలిగిరి. ద్వీపములకు దక్షిణమున 87 మైళ్లదూరమునకున్న సెల్లెరి జర్మనుల ప్రకటించింది. విల్పా ద్వీపము ఇరుప దారికి తూర్పున 16.25 మైళ్లదూరమునకున్న కోర్టును చేరి.

స్థానిక వార్తలు

సెప్టెంబరు దినచర్య

ముగళి వారము 21-వ తేది.

కాల్పారేవక్ సాధారణసభ సా. 5-15 గం. తప్పిరిలో రెవరెండు టామిగారి ఉపన్యాసము సా. 6-80.

దీక్షముల వేళ:— సేతు సాయంకాలము 6-87 గంటలకును, శ్రీ సాయంకాలము 6-36 గంటలకు దీక్షములు తెరిగింపబడును.

సర్ శంకర సాయంకాలము 8-30 గంటలకు మైలాపూరులోని లజ్జానర్మిరాజులందున్న చర్చదళాలతో భవమున మానసి యుగల బయ్యావర సంపాత్త్య కర్మగారు సర్ శంకర సాయంకాలము 8-30 గంటలకు విందు చేయుదురు.

చెన్నై రాష్ట్రము సైన్యసంఘము:— ఈ సంఘము వారి తరపున చెన్నై రాష్ట్రము సైన్యకళాశాలలో వై బుధ వారం సాయంకాలము 8-30 గంటలకు డాక్టర్ క రాఘవేంద్ర రావు బి. ఏ. యం. బి. సి. యం. గారు "నరేయ జ్వరము రాకుండ చేసామున కాపాడుకొనుట" అను విషయమును గురించి ఉపన్యాసించెదరు.

సర్. శంకర సాయంకాలము:— గౌరవనీయులగు సర్ శంకర సాయంకాలము ఆసేపము విందుచేయుచున్నాడు. సెల్లెరి సాయంకాలము చేపాక్కములలో కింగ్సుఫర్డులో రావు సాయంకాలము పి. రామానుజాచార్యులతో తోటించు చేసిరి ఆ తోట చిత్రించినట్లులేని విద్యార్థులతో శ్రీ గారిచేయబడింది. శ్రీమతి సుధీదరము ద్రిగాన అచ్చట నుండి రావు సాయంకాలము స్నేహితులతో సహా రావడచేసిరి. దేశములగు బాండు మేళములను గానము చేయుచుండిరి. గౌరవనీయులగు సాయంకాలముకు పూజారము చేసిరి. తరువాత బ్యాంకులను నాటియగితమును పాడుటతో ఆనాటికల్పము ముగిసింది.

శనివారము సాయంకాలము సర్ శంకర సాయంకాలము:— చెన్నై పురి రాష్ట్రపు భూస్వాముల సంఘములను తోటించుచు చేసిరి. శ్రీ మంకటగిరి మహారాజగారు శ్రీ శా. రామారాయలంగారును, శ్రీ జగదీశం రాజగారును, సలిగులకు స్యాగిలెంబు నొసగిరి. చెన్నై పురిలోని చహాజను లనేకులు వచ్చియుండిరి. ఆతిథికుడు ఉపాహరము లానంగుచేసినది. బాణసంచ కాల్పుచేసినది. బ్యాంకుల వాయుధ్యములతోను గానములతోను కలిగిన లానందమును లయిరి. సర్ శంకర సాయంకాలము మాలాలంకృతులై జయభావములతో సంతకము నొందిరి.

సెలెంటియనీకి ఉత్తరమునకున్న గ్రామమున శ్రీమతులు పట్టుకొనిండున వారు కొద్దిద్వీపములై రేల్వేకు తూర్పున కొన్ని మైళ్లదూరమున నున్నారని విల్పాకు తూర్పునకు ఆగ్నేయమునకు 87 మైళ్ల దూరమునకున్న విశేష ప్రాంతమున నాక జర్మనుల సేన చేరినది. దక్షిణమున సా రా కేట్టు ప్రాంతమున సేమెత్తు మారానదుల కలియుచోట సేమెత్తు నదికి కాళియగు మారానది జర్మనులు చాటిరి. విల్పా 7 మైళ్ల దూరమునకున్న రైలుస్టేషను నొద్ద పోయ జరుగుచున్నది. రారె నోకు వాయుధ్యమున 18 మైళ్ల దూరములలో దరాజనోనుండి శ్రీమతులను రహస్యముల తరిమిరి. తూర్పు గెలిపియాలలో స్త్రీ పామిద. రహస్యముల గ్రామములలోనుండి శ్రీమతులను తరిమిరి. కొవనోకు దక్షిణమున యుద్ధరంగమునందంతటను శ్రీమతులను రహస్యముల కోడించిరి. కొన్ని చోట్ల గొప్ప సేనలను గూడ నోడించిరి.

ప్రాస్పరంగము.

ఫిరంగుల యుద్ధము శ్రీమతులకు జరిగినది. టర్కీరంగము.

పోర్టుసెడునుండి కొన్ని నాకా విమానములు వెంట ఉర్రేల్లిడిమిద బాంబులను వేసింది. మరికొన్ని చోట్ల గూడ పరాను నాకా విమానములు ఆస్తిరూపముల విమానములను దలపడి తరిమినది. పరాను నాకాదళములై తెరిపిరి.

ఇటలీరంగము.

ఇటలీవారి ఫిరంగిదళము శ్రీమతులకు చాల నష్టమును కలిగించినది. ఇటలీవారి వైమానికము ప్రత్యేయిద్ద రైల్వేమీద బాంబులను వేసిరి.

అక్కో వరదలవలన తగ్గిన నష్టము:—29 వ ఆగష్టు వేది నుండి 1870 ఇండ్లు కూలినవి. కొంత కొంత భాగములు పడి పోయిన గృహములకు రెక్కలేదు. పరిజల పెక్కులు దరి పోయిరి. ఒక గృహమున 4 పురుషులు 7 ఏడేండ్ల బాలికలు నిద్రించుచుండిరి. ఆ యిల్లు నేలమట్ట మయ్యెను. వారి కిట్టే బరచుల తీరు నరికి 12 గంటలు పట్టెను పట్టెనుకొని కొన్ని భాగములు ఉంపూర్ణముగ ధ్వంస మయ్యెను. 100000 మంది పరిజలకు తలదాచుకొనుట కిండ్లు లేవు. రాష్ట్రీకా ద్యోగులు వీరి బాదలనుండి కాపాడుటకై మెక్కు పురుషులు చేసిరి. వేలవసిత కడుదీసమై యున్నది. పరిజల ఉపయోగము నిమిత్తము పెక్కు డేరాలు చేయబడెను. వీరి ఆశ్రయమునకు భంగపాటు రాకుండుటకై ఉద్యోగులు ఏర్పాటులు చేయుచుండిరి. విద్యార్థులు ఉద్యోగులకు తోడ్పడుచుండిరి సంచార వైద్యశాలలు పెక్కులు స్థాపింపబడినవి. నూతులకొని ఉపకము శుభ్రము చేయబడినది. మనోపుష్కరము ప్రబలకాలమాసన్న మగుచున్నది. ఈ వ్యాధి అధియుగ ప్రజ్వలింప నచ్చునని తోచుచున్నది. ప్రజలను యథాస్థితికి దెచ్చుటకై పెక్కు సూచనములు చేయబడుచున్నవి. దొర తనమునాదను, వారివద్దనుండి బహులతలుకొని ముగ్ధానీపాలిటి వారును ప్రజలకు సవలనకడలతో రుణము నీయకలెడని నూచింపబడినది.

కానవమును ధేళియు పొంగయోవలచట్టియును వేళియకేవుల
చట్టియును కయిద్యకానవమును మరికొన్ని కానవములును పరివేళ
పెట్టబడును. సామ్రాజ్యపుంపుయునభారత. పాత్రితిధ్యయును
గూర్చి తీర్మానము పత్రితిపాదింపబడును, చాల పత్రిక్కు లడుగ
బడును.

లా హెయారు కుట్ర కేసు.

భాయీ పరమానంధ గారికి కమిషనరులలో నిర్దుష్ట మణిదండము కలిపిరి. యొక్కరు యాపజ్జీర ద్వీపాంతర వాసమును నిధించిరి. కటాక్షింతులెవనికోరుచు పరమానంధు గారు లెస్సెంటు గవర్నరు గారికి తెలిపివారు సంప్రదించి మీరు అధికారుల ద్వారా విజ్ఞాపనమును పంపును గూని వ్యక్తర సానము లేకుండును మిమ్మును బిడియని క్రి హరు మరలనామనకు తెలిపింపిరి. ఈ కేసులో విడుదల చేయబడిన వారిలో అయ్యకనాను జిల్లాలో బక్ గ్రామ వాస్తవ్యుడగు గజనసింగరసెకు మాత్రమే బిడేకముండు వెల్లిరచ్చికాడు. తక్కినవారిలో నొకడు కుట్టుపలనాడు. ముయొకడు దాక్టరు వేనొకడు ముద్రాబాదాదిక. ఇరవని విడుదల చేసినవెక్కుట పోలీసువారు మరల కుట్టుకొరని తెలియుచున్నదని లాహోరులో నొక వ్యక్తి ప్రకటించినది. ఈ విషయమునార్చి వ్రాయు చు కాశీపురు రాజరితిజ్ఞుకాదు. వ్యాయమునకును కనికరము నకును బంటుముండకలెనని తెంగానీ పరిశ్రీ క్రిరాజరతినిధి గారిని హెచ్చరించినది.

అనుబంధములు

నీవి నేనెదురువు యెవం శ్రీ నక్కరెత్తి గాదు కనకాచార్యులని
యెన్నవని (వానెను. యెద్దనివ మహానను ఇండియా ఉత్తర
భాగాలనుండి అంగ్ల ప్రభుత్వమును నిర్మాణించుటకు చేయ
బడిన యీ కుట్రకలీ భూతమై వచ్చుట నర్హమగుటకొను
భావంతోనుల రాజ్యక్తిని ప్రాప్తమన కధిక స్వయం చేసి
వది. ప్రస్తుతము శత్రువులదనునున్న అరసి తుమించినయెడ
రాజ్యమున కేమహాదమున వాటిల్లుదు ప్రజలు కాంతులను దృఢరా
భక్తి ముకులై యున్నారు. అందులను కుట్రకేసుగా ఉంచిత
బడసిన ముద్దయల తుమించిన రాజ్యమునకు హానికలుగబోదు.
దక్షిణ ఆఫ్రికాలో గూడ నిట్టి రిపి వీచకార్యమే జరిగెను.
గాని దాని ఫర్వాలేదను లీంతకంటె గంభీర స్వభావము
గలిగియుండెను. నేనెదురు యెడ కనకాచార్యులయే భారతీయు
లందరకు ఇచ్చమెరున్నది. వారి యిచ్చను దొరతనము వారు
పాలించుటలేయున్నది. మరణ దండనను జహ్యాంరెత్తి సాంతర
వాస శిక్ష క్రింద మార్చుట సమంజసమును, కేరల నిరపాయ
గరమును అయియుండును.

రాజమండ్రి సాంఘిక సమావేశము:— ఈ నెల 15 వ తేదీ
సాంఘిక ప్రముఖుల నాడుగంటలకు రాజమహేంద్రవర కళాశాల
సమీపమున నొక సమావేశము జరిగెను. ఆ సమావేశమునకు
గంటి లక్ష్మన్న బి. ఎ. బి. ఎల్. గౌరగ్రామవాధిపత్యము
హిందీ ప్రభుత్వమున దైవప్రార్థన గావించుట తరువాత
సమీపమున ప్రభుత్వములకు నాంగ్లేయ ప్రభుత్వములకు
ముఖ ప్రకటించుటను, విశాఖకు స్థలి సమావేశమును, తరు
వాత బ్రహ్మ శ్రీ శివకమర్తి లక్ష్మీనరసింహయ్యగారు జేస
వలయు యభిప్రాయము గురించి రమారమి యొకయరగంటకాల
ముగించుచు గంటివాక్యములతో సుపర్యవించిరి. తరువాత
ప్రభుత్వము ప్రాయశస్థానము నామోదించుచు నొక చిన్న యొక
సమావేశమున సభను ముగించిరి. సభ్యుల కెల్లరకు ఫలాహారము
యలదెను. రమారమి యేడుగంటలకు సభ ముగిసెను. అన్
యాయాధిపతివాక్యార్థి వ్యాసమున్నాడు.

స్వీడను దేశమువారు
ఎగుమతులు : రోడ్డులు,
జోషెను హేను కెన్వెంటు గారు : ఎగుమతి చేయ
క రాదని కఠింపబడిన దరఖాస్తు స్వీడనులో వాక రేవునుండి
యొక రేవుకు వచ్చుచు లావాదేవీలు పంపరాదని, అట్లు పెద్ద
క లారేవులకు చేరుట లేదు. జర్మనీకి వెళ్లుదున్నది. అని
య ప్రకటించిరి మాల్కో నుండి బయలుదేరన్న యొక
కను ప్రాజుహాములాని యజమానులు నిలిపవేసిరి. ఇంట్లాం
నుండి బాన్సురాక పావులు వలన స్వీడనులో చాల యంత్ర
లలలో పనికి నికచ్చి గా నున్నది. స్వీడనువారు కొన్ని వర
లను రహ్మాను పంపుట కంగీకరించు పద్ధతిని ఇంగ్లీషువారు
న్ని పగులను స్వీడనుకు పంపుట కంగీకరింతుడని తెలియు

THE GREAT WAR.

The Futile Zeppelin Raids on London.

A RUSSIAN COLONEL'S TREACHEROUS CONDUCT.

Germany's Heavy Loss in Submarines.

VILNA'S FATE IN BALANCE: RUSSIAN EVACUATION.

MUNITIONS OUTPUT: WORK NIGHT AND DAY.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

Output of Munitions.

Trade Union Conference's Resolution.

LONDON, September 19. The Conference of representatives of trade Unions, after listening to Mr. Lloyd George's speech, passed a resolution accepting his statement that further effort was necessary to increase the output of munitions and pledging itself to secure the suspension of Trade Union restrictions, to assist in systematic investigations with a view to determining the least possible amount of skilled labour necessary to enable machinery to be employed for twenty-four hours daily, and to facilitate a more extensive employment of unskilled male and female labour and the enrolment of volunteer workers.

Trade Unionists and Munitions.

Mr. Lloyd George Calls for Co-operation.

LONDON, September 19. Mr. Lloyd George to-day addressed three hundred representatives of forty Trade Unions concerned in making munitions, calling for co-operation at the earliest moment to accelerate the output.

The Commander-in-Chief.

Pays Tribute to Canadian Soldiers.

PARIS, September 19. Sir John French recently visited the Canadian Cavalry Brigade including the second King Edward's horse. In his speech he paid a tribute to the splendid manner in which early in the year when the Canadian infantry had suffered greatly they volunteered to leave their houses and come out here. He dwelt on their prominent part in the battle of Festubert and also of Givenchy. Since then till a few days ago they had been working very hard in trenches. Sir J. French said in conclusion that their record would go down to posterity as one of most splendid in the British history.

German Submarines.

A Heavy Loss.

ALLAHABAD, September 19. LONDON, 17th September.—The "Motorship," a weekly, estimates that twenty German submarines have been lost. Germany at the outbreak of the war possessed 11 large and 16 smaller submarines. The total number added has probably been about 18 large ones. It may be assumed that the 15 or 20 lost have been of the larger size, leaving 14 seagoing vessels available, of which two are known to be in the Mediterranean. Taking the usual ratio of two-thirds available at any time and the rest laid up for repairs, Germany now possesses only eight submarines that could be relied upon for any work beyond the North Sea. With these facts in mind, the reason for the recent change of policy is not far to seek.—("Pioneer's special cable.")

ZEPPELIN RAIDS.

Their Military Insignificance.

Bombs on Artisan's Dwellings.

LONDON, September 18. The Home Secretary to-night issued a description by an impartial observer of the last Zeppelin raid in London district. The precise localities are not disclosed so as not to give information to the enemy, because German official reports prove that commanders of Zeppelins are often grossly in error regarding their movements and the damage done. The observer says that every case is one of private property, mostly of small residential kind and the victims are women, children, shopkeepers and workers, the sacrifice of whose lives is of no military purpose whatever. The folly and futility of the raid can be well imagined when the Germans dropped bombs at random in a crowded London district, touching no public institution of any kind.

If Count Zeppelin accompanied the raiders he will be disappointed to learn that only a minority of London's multitudes were aware of the presence of airships. Those who heard the guns and saw the Zeppelins showed interest and curiosity rather than fear. But that the London suburbs faced calmly the murderous efforts in no wise mitigates the callous and purposeless brutality of the raiders.

The observer gives the following incidents:—

A bomb was dropped through the roof of a block of workmen's dwellings crowded with children. Two little children were killed instantly. This was when the Captain of the Zeppelin professed to be visiting the docks.

An incendiary bomb fell through the roof of a stable and a motor-car was immediately set ablaze. The stableman and his wife, in spite of the terrific fire rescued eleven horses, a watch-dog and a bird in a cage. The only casualty was a bantam cock.

Another bomb fell on some small flats. Two children were killed, also three adults.

A bomb was dropped in the street and caught a motor bus with twenty persons on it. Ten were killed and ten injured.

These incidents suffice to show the real nature of the Zeppelins attacks.

American Cargoes on Scandinavian Vessels.

LONDON, September 19.

The judgment of the Prize Court in the case of the Scandinavian vessels mainly affects American consignments. It is based on the doctrine of continuous voyage and follows the American judgments during the Civil War, taking note of modern conditions.

A telegram from Chicago says that the meat packers announce their intention of appealing. They declare that the decision means a loss to them of fifteen million dollars.

Another Spy Executed.

LONDON, September 19.

The Press Bureau states that another spy has been court-martialled at Westminster Guildhall, found guilty and executed.

FRANCE.

Strengthening the French Armies.

1917 Recruits to be called Up.

LONDON, September 19.

PARIS.—The French Government has introduced a Bill calling up recruits of the 1917 class on October 15th.

Artillery Duels Continue.

Fighting with Bombs And Grenades.

LONDON, September 19.

PARIS.—The French artillery continues to do heavy damage to enemy trenches and works. There was some liveliness from the German heavy guns between the Somme and the Aisne, to which the French batteries replied energetically.

PARIS.—The communique says there was a heavy cannonading on the whole front, French artillery effectively continuing the destruction of enemy defences. There was fighting with bombs and grenades at the sap-headers in the region of Angres, Souchez and Neuville, and sustained fusillading between the trenches in the Roye district.

Heavy Cannonades.

LONDON, September 18.

PARIS.—There were continuous heavy cannonades with guns of all calibres.

Activity of French Seaplane Squadron

From Port Said.

SIMLA, September 19.

The following is from the Secretary of State's telegram to the Viceroy dated yesterday:—The French Minister of Marine reports that a squadron of seaplanes from Port Said has bombarded the Chekal Ure bridge, which constitutes an important passage, and elsewhere the French seaplane squadron has been in combat with Austrian machines, resulting in the retreat of the Austrian airmen.

Artillery Activity.

LONDON, September 19.

PARIS.—There has been marked artillery activity along the whole front while in the region of Peronne the Germans after exploding a very powerful mine attacked but were repulsed the French making a number of prisoners.—There was fierce grenade fighting in Vosges.

Mining Activity on both Sides

PARIS, September 19.

Field Marshals French reports that there has been no change on our front since his Communique of September 15th. There has been considerable mining activity on both sides and our artillery and that of the enemy has been active east of Ypres.

TELEGRAMS.

A French Bulletin.

LONDON, September 19.

PARIS. A communique says that artillery duel continued in the Artois region, the French effectively shelling the enemy machineguns and trench mortars. There was fighting with bombs and rifles in the Roye district. The French captured a small German post north of Berry-Au-Bac and brought down a captive balloon north-west of St. Mihiel. The French artillery in front of St. Mihiel cut the great bridge three foot bridges and a large bridge of boats.

RUSSIA.

A Russian Colonel's Treachery.

How a German Army Escaped Capture.

ALLAHABAD, September 18.

The "Pioneer" cable.—London 18th September.—The Russian papers published a sensational story of treachery of Colonel Masoyedoff of the Russian Gendarmery, who was for long Special Police Guardian of the Tsar at Gasyedoff was recently hanged. On the outbreak of war Masoyedoff acted in the same capacity towards the Grand Duke Nicholas and it was during General Paus' visit to the Russian front that his treachery was discovered. He confessed to having received millions of roubles. He informed Berlin of everything happened or about to happen in Russia. The confession implicated others who have either been hanged or sentenced to hard labour.

It is now suggested that it was Masoyedoff holding up the order to General Rennenkampf, which led to the escape of the German Army Corps which was almost surrounded before Warsaw in the autumn.

Fate of Vilna in the Balance.

LONDON, September 17.

PETROGRAD.—Besides threatening Vilna from the north the Germans are endeavouring to drive a wedge with fifteen divisions of cavalry some fifty miles south of the town. They have guns and quickmovers and are accompanied by jaegers in motor waggon. This manoeuvre places the fate of Vilna in the balance. Refugees from the town report that there is uninterrupted cannonading day and night and bomb dropping from taubes and albatrosses. The Russians are competing the evacuation of the factories. Everything else has gone and the inhabitants have nearly all left.

The Territorial Reserves.

Only Two Millions to be Called Out.

LONDON, September 19.

PETROGRAD.—Though eight million men can be raised under yesterday's Ukase, probably only two millions will be called out at present.

STUBBORNS STRUGGLE IN VILNA DISTRICT.

Strong Cavalry Forces Engaged.

LONDON, September 18.

PETROGRAD.—A communique says that enemy attacks west and south-west of Dvinsk continue. The stubborn fighting which has long been in progress east of Vilna is becoming more intense. Enemy detachments have reached the railway at various points on the left of the Vilna river, and there have been engagements between strong cavalry forces at many points in this region.

The Russians have scored further successes in the southern theatre, especially during a night for the possession of Derajno. The Russians entering the town, rushed the enemy out to a neighbouring village, which they stormed the Russians capturing two thousand prisoners, while though the Russian counter-attack against the frontier village of Gutova south-east of Vinnitsa failed to occupy the village, it resulted in the capture of 900 prisoners. Another 814 prisoners were taken in a fight on the Strypa river north of Butchany. The enemy were dislodged from the adjacent villages and fled in disorder. The communique concludes the boldness of our troops on the whole front southward of Rovno is successfully checking the enemy's counter-attacks which have been made in great strength.

The Fighting in E. Galicia.

Effects of Bad Weather.

LONDON, September 18.

An Austrian communique states that the fighting in East Galicia has greatly slackened, and the situation is unchanged, but the communique admits that the Russian attacks on the Volynian triangle to the fortress are growing more severe.

German correspondents on this front dilate on the weather. Roads are hampering the Austro-Germans and creating enormous difficulties in keeping the troops supplied. They describe the roads as bottomless swamps, as last autumn and quite impassable. Automobiles and army horses are useless. The whole transport line is built on native horses, which alone are equal to the mountain strain. The correspondents say that the Russian Commander Ivanoff has profited by these conditions to develop an offensive on an extended scale.

Opinion of Experts on the Situation.

LONDON, September 18.

PETROGRAD.—Experts are of opinion that an important strategic period has begun on the west and north fronts, where desperate actions by large forces are expected shortly to develop into a general battle such as has not been fought since Warsaw.

The German advance at Rovno has been arrested while the Russians, twenty-five miles north-west of Derajno, are scoring successes in South-western Galicia and are advancing in adjacent Galician districts.

Fifteen German corps in the Vilna-Ornaya district are endeavouring to intercept the Russian retreat but the enemy is himself in a precarious position, especially in the army.

TELEGRAMS.

group near Novosientziyany, which is threatened with strategic envelopment. Experts conclude that the battle will be on a circular line through Orany, Vilna, and Orany. Nievka, Molodetchno, Lyda and Orany.

Austro-German Offensive Held up. The Situation on the Vilna.

SIMLA, September 18. The following telegram, dated 17th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State. The Russians continued to hold the Austro-German offensive on the whole front, though the Germans are making progress in the centre. A Russian communique says the Russians repulsed repeated attacks about 18 miles south-west of Dvinsk.

A German communique says that about 14 miles south-east of Jacobstadt the Russians repulsed to the eastern bank of the Dvina a small detachment of German cavalry which appeared on the railway at a point 37 miles from Dvinsk in the direction of Vilna. North-east of the Vilna the Germans succeeded in crossing to the left bank of the Vilna. In the direction of Pinsk, the Russians falling back under the enemy's pressure are within 12 miles of that town. The enemy continues counter-attacks in the Derajans region and on different parts of the Galician front, but the Russians are holding their own and have driven the enemy back to the west of Taropol and partly across the river Strypa.

The following telegram dated yesterday has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State for India:

The Russians are pushing back the Austro-Germans in the south, but in the north and centre the Germans have made some progress. A German communication says that the Germans have occupied Widzy, 31 miles south of Dvinsk, and reached the road 16 to 25 miles east of the Vilna-Dvinsk railway. A Russian communication also states that the enemy captured the village north of Seventiany and therefore they are some miles east of the Vilna-Dvinsk railway. A German detachment has reached the neighbourhood of Vileika, 27 miles east south-east of Vilna, and further south have crossed the river Share, the southern tributary of the Neimen at Shara town near the confluence. Fighting has taken place at the railway station only 7 miles west of Pinsk. The Russians have pushed the enemy out of Darajno 18 miles northwest of Rovno.

In Eastern Galicia, on the Strypa, the Russians have forced the enemy out of the village, and on the whole front south of Kovno they continue successfully to check the development of local counter-attacks which in several places are made by formidable enemy force.

BULGARIA.

Bulgarian Journal Suppressed. Criticism of Government Policy.

LONDON, September 19. A telegram to the "Times" from Sofia says the writer of a newspaper article criticising pro-German policy of the Government has been arrested and the journal suppressed.

TURKEY.

Turkish Vessels with Munitions Sunk.

LONDON, September 19. PETROBRAD.—Russian destroyers have sunk near Souda another fleet of Turkish sailing boats laden with munitions. The crew were captured.

The Dardanelles.

Turkish Mining Operations.

LONDON, September 19. A Paris communique says:—Nothing important has happened in the Dardanelles of recent days, but the Turks have started mining operations at several points, which is a novel procedure for them. We completely destroyed their mines, suffering no losses.

ITALY.

Italians Shell Austrian Reinforcements. Aviators' Important Discoveries.

LONDON, September 18. ROME.—A communique states that the Italian artillery continued to shell destructively enemy columns marching at various points on the front. Air reconnaissances revealed the presence of numerous trains in the stations on the Trieste railway which were bombed and damaged.

Secretary of State's Message.

SIMLA, September 19. The Secretary of State's telegram to the Viceroy dated yesterday says: The Italians report successful military action against columns of the enemy and bombarded by airmen of the railway to Trieste.

HOLLAND.

Dutch Hospital Ship.

LONDON, September 17. The steamer "Batavier III," which was chartered by private initiative in Holland and equipped as a hospital ship with two hundred beds, has arrived at the disposal of the French Red Cross.

Violation of Dutch Territory By Zeppelins.

LONDON, September 18. AMSTERDAM.—The constant violation of Dutch territory by Zeppelins is arousing uneasiness and indignation in the Netherlands.

TELEGRAMS.

CANADA.

Lost Arctic Explorer Discovered. Stefansson Alive and well.

LONDON, September 17. OTTAWA.—News has been received here that Dr. Stefansson is alive. He was the leader of the Canadian Polar expedition and has long been regarded as dead.

OTTAWA.—Stefansson and his companions after seven months on ice living on the scantiest of rations reached Bank's Land famished and worn out. From there they reached Baillie Island, where whalers found them in the best of health and spirits. They have discovered new land south-westwards of Patrick's Land.

UNITED STATES.

The Anglo-French Financial Commission.

LONDON, September 18. NEW YORK.—The extraordinary improvement in exchange is regarded as indicating that the work of the Anglo-French Financial Commission is progressing satisfactorily. The opposition of German-Americans is less serious daily. The participation of north-western financiers appears to be already assured.

Seizure of American Cargoes. American note to Great Britain.

LONDON, September 18. WASHINGTON.—Mr. Lansing announces that the note to Great Britain is ready. It appears that its despatch was delayed pending further German reply on the submarine question. It is understood that the note holds that the burden of proof in seizures of cargoes rests with Great Britain not with American owners and shippers.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

Imperial Legislative Council. Agenda for Wednesday's Meeting.

SIMLA, September 18. The list of business for Wednesday's meeting of the Imperial Legislative Council is now finally settled. The Select Committee reports on the Indian Steam Vessels Bill and the Hindu University Bill will be presented by Sir William Clark and Sir Harcourt Butler respectively. The Indian Ports Bill and a Bill to provide for payment to a public authority of certain moneys, the payment of which is or may be prohibited owing to the present war, will be introduced by Sir William Clark. The Medical Practitioners Bill will be introduced by Sir Pardey Lukis. The Enactments Bill and the Military Litigation Bill will be passed on the motion of Sir Ali Imam and Sir Reginald Craddock respectively. Mr. Mahomed Shafi will introduce his resolution urging representation of India on the Imperial Conference. A number of questions will also be answered.

Hajis and Return Tickets. Questions for the Imperial Council.

SIMLA, September 18. Sir Fazulbhoj Currimbhoy puts the following questions at the next meeting of the Imperial Legislative Council: Will the Government be pleased to lay on the table papers connected with the arrangements they have arrived at between themselves and Messrs. Turner Morrison and Co., regarding the Haj traffic during the current year? Are the Government aware that the Hajis do not approve of the return tickets which they are compelled to buy now on account of the present terms on which Messrs. Turner Morrison and Company issue tickets, and that this is producing dissatisfaction among Hajis? Will the Government be pleased to state what agency they intend to substitute in the place of licensed brokers hitherto employed on behalf of the Government to render such services as the vaccination of pilgrims, the issuing of passports, the keeping of lists of sick, the arranging for disinfection, etc., and whose services have been dispensed with by Messrs. Turner Morrison and Company? Will the Government be pleased to consider favourably the proposal that vessels owned or chartered by Mohamedans for Haj traffic should be given preferential treatment in the matter of transport of pilgrims and for cargo traffic to Jeddah.

The same Honourable Member will ask if it is a fact that Indians of all position proceeding to the hill station Quetta are detained at segregation camp at Hiraq whilst that is not so in the case of Europeans and Eurasians and whether such practice obtains in other military hill stations also.

Medical Relief to Central India. Proposed Improvement.

SIMLA, September 18. An interesting reference to the improvements in hospitals and dispensaries in Central India, is made in Major Smith's report just issued for that agency. King Edward Hospital and Medical School did especially well, 25 students passing their final examination from the latter. Arrangements are now in hand for improvements and extensions to these institutions costing Rs. 3 lakhs in all. During the year Rs. 5½ lakhs were spent on the Medical Departments of the Central India States in addition to

TELEGRAMS.

Rs 100,000 of the Imperial expenditure. There was a considerable epidemic of cholera during the year, especially in Gwalior and Bandhelkhand. Plague was also bad, especially in Bhopal which reported over 2,000 deaths. The question of providing a larger lunatic asylum at Indore is being discussed, there being at present only one small asylum in Indore City, while other cities in Central India have to lock up dangerous lunatics in jail and leave harmless ones at large. British subjects requiring mental treatment have to be sent all the way to the asylum at Nagpur.

CALCUTTA.

Heavy Rain in Behar.

CALCUTTA, September 17. A Behar correspondent writes to the "Englishman":—There has been heavy rain in Champaran and a notice was issued by Mr. Jim Wilson, Acting General Secretary of the Planters Association, in Mr. Filgate's absence, warning the planters to be in readiness for another flood as the rivers are rising fast, I suppose so much damage has already been done by the last flood that there is little left in the way of crops to take care of.

The "Liberty" Pamphlets.

CALCUTTA, September 18. The "Liberty pamphlets were round posted on the walls of the City College to-day. They were at once destroyed by the College authorities.

Pension to Deportee's Family.

CALCUTTA, September 18. The family members of Ram Chunder Mazumdar who has been either deported or interned have received intimation from the Government to the effect that they would get Rs. 50 per month during the absence of Ram Chunder.

An M. Se. Student Interned.

CALCUTTA, September 18. Gyanendra Nath Mazumdar M. Se. student residing in Amherst Street, Calcutta has been served with internment order directing him to report to the Police at Mymensing to-morrow. His place of internment is his native village in Mymensing. He was sometime ago ordered to be interned at Teknoff and had in fact proceeded up to Chittagong but that order was cancelled by the Governor as Gyanendra was suffering from tuberculosis. He left Calcutta to-night.

Burglars die from Explosion.

CALCUTTA, September 18. A Barrisal correspondent says that a few days ago a gang of burglars after committing theft were engaged in breaking open boxes and trunks they had removed. It so happened that one of the boxes contained powders and other materials for preparing fire works as also several prepared firework bombs. As it was a dark night in order to see the contents of the boxes burglars lighted matchsticks one burning part of which accidentally fell into the box which contained explosive articles. There was a loud explosion three burglars being killed immediately while several were seriously injured.

Public Services Commission Report. Question of Publication.

CALCUTTA, September 17. Referring to the urgency of the immediate publication of the Report of the Public Service Commission Mr. Prithivis Chunder Roy, Secretary, Bengal Congress Committee, writes that he, along with other political bodies, is opposed to the publication of the report at this stage. He warns his countrymen against cherishing any fond hopes and get prepared for a very disappointing and unencouraging report. He then says: If owing to unwritten compact during the war we are precluded from candidly criticising the report our silence is likely to be misinterpreted in some quarters as a general acquiescence or taking things lying down. If on the other hand we begin to offer our candid criticisms upon the report a bitter political controversy and a most unpleasant situation is bound to arise. This will be not only very unhappy and, I am afraid, not very wise either. When therefore, there is a great risk of our silence being misunderstood on the one hand and our articulate voice breaking with the compact already mentioned on the other, it may be the height of indiscretion to call for the immediate publication of the report in question.

Agarparah Dacoity Case. The Judgment.

CALCUTTA, September 18. The Special Commissioners delivered judgment at Ali-pore this morning in the Agarpara dacoity case in which Bepin Behary Ganguly was charged with committing dacoity at Agarparah on the 2nd August last. In our opinion, the Judges say, the offence is established beyond doubt, and it was not a case of mistaken identity, as the learned Vakil for the defence had argued. We convict the accused and sentence him to undergo five year's rigorous imprisonment.

Rioting and Murder.

CALCUTTA, September 17. The Sessions Judge of Durbhanga is engaged in hearing a case in which 20 persons are charged with rioting and murder. The story of the prosecution is that on the 28th June last, a mob of 400 to 500 men armed with lathis, grassas and spears with 10 or 12 ploughs, came to uproot the crops standing on a piece of land, situated in Mouzeh Dabhrul belonging to Ramlochan Chowdhury and Ramprosad Chowdhury. They remonstrated with the crowd

TELEGRAMS.

whereupon they were attacked and chased by the mob. They were both severely wounded. One died on the spot and the other expired while being carried to the Thana. Five other persons who interfered, were also wounded. One of them named Lal Behari succumbed to his injuries a few days after. The case is proceeding.

A European's Appeal Dismissed.

CALCUTTA, September 20. The Sessions Judge of Muzaffarpur has disposed of the appeal preferred by Mr. R. Finch of Nandini factory. Mr. Finch was convicted by the Sub-Divisional Officer of Samastipur under Section 225 B of the Indian Penal Code (obstruction to lawful apprehension) and sentenced to one day's imprisonment and a fine of Rs. 1,000. The appeal was dismissed and the conviction upheld.

Pasteur Institute For Assam.

CALCUTTA, September 18. The Foundation stone of King Edward VII Memorial Pasteur Institute and School of Research at Shillong will be laid on the 4th November 1915 by the Chief Commissioner of Assam. The cost of construction and equipment of the Pasteur Institute is being met from the funds collected for a memorial of the late King Emperor both in Eastern Bengal and Assam. The school of Research which will be housed in the same building as the Pasteur Institute is being constructed from provincial funds with the assistance of a grant of Rs. 25,000 which has recently been made by the governing body of the Indian Research Fund Association.

BURMA.

A Sepoy Offers his Pension to War Fund.

RANGOON, September 20. An example of self-sacrificing patriotism is the action of Jewan Singh, Government pensioner and Municipal Commissioner Paungde who has written to the Sub-Divisional Officer Paungde dated 14th September as follows:—
"Sir, As an aid to the Government during the continuance of war I beg to lay my pension of Rs. 8-12-11 (eight rupees twelve annas and eleven pies) as monthly contribution towards any use which His Majesty's Government may require during the continuance of the war. The pension commencing from the month of August 1915 may therefore be used". His Majesty's Government it is certain will not consider it necessary to avail themselves of this generous offer but it will be gratifying to them as a proof of the warm and loyal spirit in the country.

Seditionist Gets Seven Years.

RANGOON, September 20. A Telegraphic message from Mandalay states that the Indian seditionist recently arrested by two Indian soldiers who were promoted and specially commended in brigade orders for their action has been convicted and sentenced to seven years.

BOMBAY.

All-India Cricket in Bombay.
Europeans vs. All India.

BOMBAY, September 18. Arrangements are being made to play a cricket match in Bombay between the Presidency Europeans and a representative All India Team. A nominal gate money will be charged and the proceeds will be devoted to the War Relief Funds. The team of the Presidency Europeans is exceptionally strong this time as was evidenced from the result of the Quadrangular Cricket contest in which the Mahomedan eleven which was of no mean strength, totally collapsed, and they had an easy walk over the Hindus. It is understood that the combined eleven which plays the Presidency, will consist of the pick of the three communal teams strengthened by some upcountry players, the presence of the Maharajah of Alwar's Eleven being also taken advantage of. Major Mistry of Patiala will be requested to be the skipper of the combined Indian team.

Christmas Puddings for British Troops.

H. E. Lady Willingdon's Appeal.

BOMBAY, September 17. H. E. Lady Willingdon has addressed the following letter to the Press.
Our efforts to send Christmas puddings to the British troops last year appeared to be so thoroughly appreciated, as evidenced by the many post cards of thanks which we received from officers and men of all ranks, that we hope this year to renew the work on a larger scale. Last year people were good enough to help both by making puddings and by sending money to pay for them. This year our idea is to ask only for subscriptions so as to enable the puddings to be of an absolutely uniform size and quality. Mr. Pechery, of the B. B. and C. I. Railway has most kindly consented to undertake all the necessary arrangements for making, packing and despatching of the puddings. We propose to send them to all British troops in Mesopotamia, the Persian Gulf, East Africa, and Aden, the sick and wounded in Bombay and Poona Hospitals, to all Hospital ships and transports in the Bombay Docks during Christmas tide, to the Bombay Presidency Hospital at Alexandria (870 beds) and to all Territorials serving in the Bombay Presidency. We have already been promised Rs. 500 by the Byculla Club and Rs. 500 have been sent by Mr. Needham of Bombay, who so ably undertook this same work for us last year, but we estimate the total cost at Rs. 7,500. I venture once more to appeal to the ever-generous public of this presidency and to say how delighted I personally shall be to receive donations to our "Plum Pudding Fund" for Christmas 1915.

MARIE WILLINGDON.

P. S. Donations may also be sent direct to Messrs Grindlay and Co., Bombay, for credit of the Fund.

TELEGRAMS.

The Karnatak College Fund.

POONA, September 18. The Hon'ble Rao Bahadur Rodda has received Rs. 500 from the Chief of Vishalgad as his contribution to the Karnatak College Fund.

Poona Municipality Changes.

POONA, September 18. At a Special Meeting the Poona City Municipality this evening decided to accept Sirdar Nowrojee Pudumji's resignation, and elected Mr. Hari Narayan Apte, the present Vice-President, to the Presidency by 22 against 5 votes.
Sirdar Srinivasa Rao Mudaliar was elected to the Vice-Presidency by 18 against 10 votes.

The National Social Conference.

Professor Karve to Preside.

BOMBAY, September 18. Professor Karve has accepted the Presidency of the next National Social Conference, to be held in Bombay next December.
Professor Karve is a distinguished thorough going and practical social reformer and has been working for nearly a quarter of a century in a self-sacrificing spirit. He was for 20 years Professor of Mathematics in the Ferguson College, serving on an allowance of Rs. 75 only. He is better known as the founder of the "Widows' Home" at Poona for the education of widows. He has also founded a Residential School called "Mahilavidyalaya" for married girls, and another institution, Nishkam Karmamath, composed of ladies who are wholetime and selfless workers of the model of the Servants of India Society. Ladies trained in the "Widows' Home" are to be found serving all over the Deccan and even in Gujarat and northern India as teachers and nurses.

UNITED PROVINCES.

Another Heavy Downpour.

CAWNPORE, September 18. Cawnpore is having another heavy downpour of rain. Since yesterday more than 5 inches of rain has been reached and most of the "kutchas" huts which survived last time are coming down.

A Kidnapping Case Result.

ALLAHABAD, September 17. In the Kidnapping case against Durga, a coolie recruiter and two women, the jury found that the girl was over 16 years old and consequently no offence was committed. The Sessions Judge in passing orders remarked there was no doubt that Durga was a badmash, but as the verdict of the jury was in their favour he was obliged to acquit them all and the accused were released.

The Murder of a Family.
Appeal Dismissed.

ALLAHABAD, September 17. At the Allahabad High Court the Chief Justice and Sir George Knox have dismissed the appeal and confirmed the sentence of death passed on Sheikh Sahib by the Sessions Judge of Jhansi for the murder of a whole family consisting of the wife of one Gulab Singh and his two children. It appears that there was bad feeling between the accused and Gulab Singh owing to domestic affair and Gulab expecting violence from the accused hid his family in the house of a Brindaban Brahmin. The accused in company with one Gujraj Singh armed with gun and sword proceeded to the house of the Brahmin and attacked his mother and Gulab Singh's uncle, who fortunately escaped. The wife of Gulab Singh and his two children were then killed. Gujraj Singh is still absconding, but his comrade was sentenced to death.

A Scene in Court.

Accused Attacks Prosecuting Inspector.

ALLAHABAD, September 17. Gulab Singh, an under-trial accused, yesterday, waylaid the Head Prosecuting Inspector Sardar Gyan Singh in the Court and murderously assaulted the Inspector with a "lathi." The Inspector fortunately warded off the blow which was aimed at the head with his arm, but received somewhat serious injuries to his hands. Gulab Singh was immediately arrested and taken into custody.

At the trial the Joint Magistrate of Allahabad sentenced Gulab to eighteen months rigorous imprisonment and to pay a fine of Rs. 100.

All-India Gokhale Memorial Fund.

ALLAHABAD, September 19. The committee of the All-India Gokhale Memorial Fund, with H. H. the Aga Khan as President, hope to collect Rs. six lakhs, which will be devoted to the erection of a statue in Delhi and the creation of an endowment fund for the Servants of India Society.

The Gomti Floods.

JAUNPUR, September 20. The Gomti flood at Jaunpur is subsiding. The act of subsiding is slow. Only some 9 inches water have gone down in a day. Mr. H. M. R. Hopkins Commissioner, Benares arrived from Nainital and also Mr. A. C. Walker, the Permanent Collector from Mussorie. They navigated round the affected quarters. The Government has granted Rs. 5,000 for relief measures. Local subscriptions will also be raised. Sanitation is at present poor.

TELEGRAMS.

The Floods in United Provinces.

Harrowing account of their Effects.

ALLAHABAD, September 19. The "Pioneer's" correspondent in the flood areas gives a harrowing account of the effect of the recent floods in the United Provinces. He wires that in Lucknow some 17,000 or 18,000 houses in the city have fallen and some 90,000 people are homeless. About 46 persons have been killed mostly by the falling down of houses. The homeless are being sheltered in tents and chappars, and the Imambara at Hesantatax accommodated 2,000 people. Besides, other buildings were utilised in a similar way. Sir James Meeson visited the scene of the disaster on the 9th. In the second flood about 5,000 houses collapsed, many of them being pucca buildings. Besides the Lucknow floods have injuriously affected every other part of the Lucknow district. The tracts worst affected are those near the river Goomti and in the Tehsil of Malihabad with its 200,000 inhabitants. Some 80 percent of the houses have fallen. The damage to the crops except those which immediately adjoin the river and which still remain under water, has not been so great as might have been expected. Until the floods have subsided it will be difficult to get a reasonable estimate of the damage. The flooding of the Goomti has caused havoc in the whole district of Jaunpur. Hundreds of houses have fallen down and thousands of people have been rendered homeless. Those portions of the town that were situated in low levels are all under water.

LATER.—Full particulars of the actual havoc wrought by floods rains and storm will take some time to collect. But it is now practically certain that since 29th August 18,000 houses have collapsed of which one-fourth were pucca, not to talk of several houses damaged partially. There has been enormous loss of life. In the recent storm and rain 11 lives are said to have been lost though full report has not reached us. A most heartrending incident happened. In a house where four men and a girl seven years old were asleep the roof gave way before the heavy downpour with the result that all of them were buried under an enormous quantity of debris which took nearly 12 hours to remove before the bodies could be got out. Certain parts of the town are totally destroyed, not a homestead standing. 80,000 people or 1/3rd of the population are homeless, but fortunately many public and private buildings are thrown open for the distressed. The local authorities are doing their best to soften the severity, but yet the lot of the poor is appalling. Tents have been obtained from all available sources and put up in small camps in most affected areas. There are thirty camps now and the number will increase soon. The Sanitary Commissioner and the Health Office are working hard but they must not omit to provide sanitary conveniences for all large buildings where the homeless have congregated. Philanthropic public student of the Medical College, Miss Robinson, Miss Bruton and other Missionaries are co-operating with the Officials. Travelling dispensaries have been located in central spots in the district. Wells have been treated with permanganate of potash and precautions are taken but malaria season is just coming and it will be a miracle if Lucknow escapes a serious epidemic. Territorials have offered their services to the local authorities and several suggestions for relief have been made. The one that finds most support is for the Government to advance money at the lowest rate of interest possible, taking a mortgage on houses to be built as security against default. The next in favour is that the Municipal Board should take money as loan from Government and lend it out on the same principle. The matter in the meanwhile is under consideration.

PUNJAB.

Bhai Paramand's Petition.

LAHORE, September 18. It is stated that Bhai Paramand, one of the men sentenced to death in the Lahore Conspiracy Case wired to His Honour the Lieutenant-Governor for mercy and he has received a reply to the effect that he should send in his petition, pending the decision of which he shall not be hanged.

"Bengalee's" Comment.

CALCUTTA, September 18. Referring to the sentence passed in the Lahore conspiracy case the "Bengalee" to-day makes an appeal to H. E. the Viceroy to temper justice with mercy. It says:—Severity is not statesmanship.

The "Bombay Chronicle".

The "Bombay Chronicle" discussing the Lahore conspiracy case urges that the Crown should show clemency to the prisoners under capital sentence. It says the Empire owes much to Indian loyalty in this war and the hopeless failure of this elaborate conspiracy to subvert the allegiance of the people of the upper provinces is not the least debt that it owes. If therefore it is a matter of Indian sentiment that the lives of 24 men who have been sentenced to death should be spared that seems to us a boon which the Crown in its mercy might vouchsafe without danger to the State. There are times when such clemency would be misplaced. When the rebellion is in actual being and is threatening danger to the State it becomes impossible to exercise such clemency as is now being asked for. But here there is nothing of the kind. The danger if it was ever serious has ceased to exist. The people as a whole are tranquil and loyal and wholehearted in their devotion to the crown and the need of the extreme measure of capital punishment as a deterrent does not exist. Moreover invidious comparisons are likely to be drawn and in fact are being drawn between the sentences inflicted on the South African rebel leaders and the would-be rebels in India. The offence of the latter was not more heinous than that of the former and the results were by no means so grave. The matter is one in which as we have said Indian sentiment has a peculiar right to be considered and if the Government can satisfy themselves that Indian sentiment is on the whole in favour of clemency and there is, we think, little room for doubt in the matter, it will be a graceful act and one entirely devoid of danger to commute these sentences to transportation for life.

TELEGRAMS.

The Retiring Law Member.
Work of the Expeditionary Force.

LAHORE, September 18.
Appropos of the reference made by the Hon'ble Sir Ali Imam as to the part taken by the Indian Expeditionary Force in stemming the onrush of the enemy, consequent on the retreat from Mons, the "Civil and Military Gazette" points out:—As a matter of historical accuracy no Indian troops entered the firing line until six weeks after the "onrush of the enemy consequent on the retreat from Mons" had been definitely stayed and the German hordes driven back from Marne and across the Aisne. It was on the 7th September that the Allies pushed back almost to the gates of Paris, were at last in a position to turn upon their foes, and on the 12th the Germans who were badly beaten entrenched themselves north of the Aisne. This ended the first phase of the war in the west. It was in the next phase, when the opposing armies were each stretching out to the sea in the vain endeavour to turn each other's flank, that Indian troops took their place in the firing line and showed the arrogant Germans who despised them, the stuff of which they were made. It was not until the 2nd October that we learned of the arrival of Indian Troops in France and they spent several weeks in quarters before proceeding to the front. The 28th October was a memorable day on which the Indian force, as a body was called upon to show its mettle against a European foe.

The "Englishman"

Commenting on Sir Ali Imam's speech the "Englishman" writes:—With singular unanimity suggestive almost of inspiration the four Indian papers of Madras have fastened on few sentences of Sir Ali Imam's valedictory address at Simla to present a highly diverting picture of the interior of the Viceroy's Executive. After quoting the passage the "Englishman" concludes. It all sounds very terrible and the picture of Sir Ali Imam being comforted by the Viceroy after a vigorous tussle with Sir R. H. Craddock or Sir W. H. Clark should bring a tear of sympathy to the eye of the most hardened sinner in bureaucracy. Sir Ali Imam was naturally desirous of paying a compliment to the Viceroy. But in doing so he could have scarcely intended to pose as the only one amongst the six ordinary members of Council who could be right whilst the five others were wrong. Of course differences of opinion are bound to rise occasionally in a body composed of brilliantly clever men but it is the only supporter of Sir Ali Imam on these occasions was His Excellency the Viceroy we are not surprised at his failure to convince others that they were wrong and he was right.

The Acquitted Accused.

LAHORE, September 18.
A local paper says among the accused who had been acquitted in the Lahore conspiracy case there is only one returned emigrant named Gujjar Singh, a native of Bahkina, Amritsar district. Of the other accused who have been acquitted one is a tailor, another a doctor and the third a press keeper. The last is reported to have been arrested by the police again after his acquittal.

Drought in the Punjab.

SIMLA, September 18.
The rain reported to-day at Delhi, Ludhiana and Jampur will do an immense amount of good in those places, but general rain is urgently needed over the greater part of Rajputana and Western Punjab.

A Pamphlet Declared Forfeited.

LAHORE, September 18.
Lieutenant-Governor of Punjab is pleased to declare forfeited all copies of pamphlet in Urdu entitled "Ya Ma Ahdana Ila Albalag" (My duty is only to communicate news) beginning with the words: "Bar Mujis Aqali Zindagani Kardai" (A man should be guided by his wisdom) and ending with the Arabic quotation "Ya Arhamar Raheman" (Oh the most merciful of the Mercifuls). And all copies of all other documents containing matter of the said pamphlet in as much as the said pamphlet contains words which have a tendency to excite dissatisfaction towards His Majesty and are therefore of the nature described in Section 4 Sub Section (1) of the Act.

Medical School For Women.

LAHORE, September 18.
The Provisional Prospectus of the Punjab Medical School for Women which is incorporated with the Women's Christian Medical School, Ludhiana, is published in the current issue of the "Punjab Gazette." It is officially stated that the School is now recognised as Provincial Medical School for women of all denominations, both Christian and non-Christian. It will be inspected from time to time by a Committee consisting of Inspector-General of Civil Hospitals, Punjab and two Professors of Lahore Medical College which will report to the Government on its works. Religious convictions of all students will be scrupulously respected and all students alike will be encouraged to qualify and obtain their diplomas. At least one half of the Sub-Assistant Surgeons, nurses and dais trained shall belong to the Punjab including Native States. The course of study both for certificates and sub-assistant surgeon class extends over four years but it is proposed to extend it to a period of five years in each case.

CENTRAL PROVINCES.

Mrs. Besant's Visit To Nagpur.

NAGPUR, September 18.
It is understood that Mrs. Besant will be unable to visit Nagpur at present. She will, however, come here later.

C. P. University.

NAGPUR, September 18.
The Sub-Committee appointed by the Graduates Association to draft a memorial on the Central Provinces University Committee Report has drawn up a memorial

which will be now circulated among the Graduates in all districts of these Provinces. The Memorial is to be finally submitted to the Government about the middle of October.

C. P. Provincial Conference.

NAGPUR, September 18.
Attempts are being made to hold a joint session of the Fourth Central Provinces Provincial Conference, during "Mohurrum."
A meeting of the prominent citizens will be held tomorrow at Dr. Gour's Bungalow to invite the next session of the Provincial Conference to Nagpur.

National Indian Association.

NAGPUR, September 18.
A Social gathering at the National Indian Association will be held on the 23rd instant when the Rev. Douglas will address on "the changes I have seen at Nagpur."

A Building for S. I. Society.

NAGPORE, September 20.
At a meeting of the Gokhale Memorial Fund Executive Committee yesterday a resolution was adopted for purchasing immediately a building for the Servants of India Society's Home (local branch.)

SIND.

Acute Distress in Sind and Border Country.

KARACHI, September 18.
A Semi Official Communique regarding the entire absence to rainfall in Sind admits that acute distress may be expected in unirrigated portions of the province and adjacent countries. Already immigrants are finding their way into Sind from Rajputana and are commencing to arrive in Karachi, in search of labour and the stream of refugees will increase in volume as the season advances. The hilly country between Sind and Baluchistan and both sides of the Border is entirely dependent on rainfall. The country is largely pastoral. Fodder and grazing has grown scarce owing to the absence of rain. There is practically no cultivation. The condition of livestock is rapidly deteriorating and price of grass in Karachi is rising to famine rates. Another area affected is the desert portion of Thar and Parkar District where immense herds of cattle are reared on grass which springs up spontaneously. After rains this area is particularly subject to famine conditions and weekly season reports indicate that situation here is serious.

SOUTH INDIA.

The Bezwada High School.

Management to be Transferred to a Committee.
(FROM A CORRESPONDENT).

BEZWADA, September 20.
A Meeting of the general committee of the Sreekanayaka Parameswari Hindu High School Bezwada was held yesterday and it was resolved that the management, assets and liabilities of the school be transferred to a Committee consisting of prominent merchants of Bezwada who have generously subscribed Rs. 27,000 towards the funds of the school. Mr. Vissamsetti Venkataratnam contributing 20,000. 61 members voted in favour of the said transfer while only 5 voted against out of 78 members on roll.

It is to be regretted that the above transfer which is favoured by almost all the members should have been delayed so long. This has terminated a long standing controversy and has saved a very flourishing institution from collapsing. (By Wire.)

The Madras Chief Justice's Blunder.

BOMBAY, September 20.
Referring to the tribute paid by Sir John Wallis to the memory of the late Sir Arthur Collins the "Bombay Chronicle" writes:—The Chief Justice seems to have blundered badly not only in failing to pay proper respect to the memory of a distinguished predecessor but also in gravely offending the sentiment of both sections of the bar.

The Madura Co-operative Conference.

Mr. Paddison Describes Officials as Birds of Passage.

MADURA, September 20.
The third Madura Ramnad Co-operative Conference was held at Madura on Saturday evening and was attended largely by the co-operators from the rural societies. Mr. A. Rangaswami Iyer in his welcome address dwelt on the growth and development of the movement in the two districts. He said, that while it was admitted that the audit by officers appointed by Government would be necessary for many years to come for the reason that the Government audit was a factor to be recognised for spreading, popularising and consolidating the movement and was the minimum of official interference essential to secure public confidence, it must be recognised that it would be a fatal day to co-operation when these societies were looked upon as a Government concern. Mr. G. F. Paddison, Collector of Madura in his presidential speech remarked that officials were all birds of passage and as such they were not able to do any sustained work in the cause of co-operation. Moreover they were hard worked and the amount of leisure at their disposal was so small that they were hardly able to devote time to such movements. The real backbone of the success or failure of the co-operative movement therefore rested mainly on the non-official influence and support.

Yesterday morning the conference discussed and passed a resolution related to the formation of arbitration boards to enforce payment of loans.

At the meeting of the District Congress Committee held last evening it was resolved to hold the next Madras Provincial Conference at Madura. An influential and representative reception committee was formed with the Raja of Ramnad as its chairman.

A Rao Bahadur's Death.

CALICUT, September 20.
Rao Bahadur Ooty Krishnan died last night owing to heart failure and high fever, just after returning from a professional visit to Chowhat. He was less than 50 years of age. He was a leading member of the Bar and belonged to a respectable Tiyya Tarwad family.

Natural Rights of Companies.

CALICUT, September 20.
The District Judge of South Malabar has disposed of an interesting damage suit arising from the exploitation of the hills by the planters. One Damodaran Bhat-tadri pad sued the Kerala Rubber Co., Ltd., for damages on account of the Company's act, in clearing the jungle, opening up trenches, burning vegetation and diverting the watercourse. He alleged that much silt fell on his lands at the foot of the hills rendering the lands unfair for cultivation. The defendant Company contended that they had a natural right to take off surplus water from the hills in well-defined channels. They did not silt up the lands. The lands were only rendered more fertile and the suit was frivolous and vexatious. The District Munsiff dismissed the suit with costs. The plaintiff appealed to the District Court Judge who agreeing with the respondent and the Lower Court dismissed the appeal.

PEOPLE'S PARK FAIR.

The Madras Carnival and Annual Sports held on the grounds of the South Indian Athletic Association will this year be conducted for the benefit of the Madras War Fund. The Exhibition side of the Fair will be vastly strengthened. The Agricultural Section will be under the supervision of Mr. Chadwick; Industries under Mr. Trassler; Arts under Dr. Henderson and Mr. Hadaway; Health and Hygiene under Surgeon-General and Sanitary Commissioner; and Model cottages under the supervision of the Consulting Architect to Government.

The secretaries are Capt. Davidson retired military officer and Rao Saheb S. C. Vijayaraghaviah.

MYSORE.

Bangalore Past and Present.

A Lecture.

BANGALORE, September 20.
Under the auspices of the Bangalore City Municipality a lecture on 'Bangalore past and present' was delivered by Mr. B. Ramakrishna Rao Palace Controller, Mysore in the Government High School Hall, Bangalore on Saturday the 18th instant at 6 P. M. The Hon'ble Colonel Sir Daly presided. There was a large and distinguished gathering including Dewan Sir Visweswarayya, T. Ananda Rao C. I. E. retired Dewan, H. Nanjundayya, Councillor Mr. J. S. Chakravarti, Comptroller, and Dewan Bahadur K. P. Puthanna Chetty. The lecturer covered a wide field ranging from the 16th century A. D. to the modern times. He showed incidentally the interest taken in the development of the city by successive Maharajas of Mysore and by Sir Mark Cubbon whom the lecturer highly eulogised for his highly sympathetic administration during a peculiarly difficult period of Mysore history. He also touched on the rapid development of the city during the period immediately following the rendition more especially during the time of the late Sir K. Seshadri Iyer.

In winding up the proceedings Sir Hugh Daly said that occupying the position that Sir Mark Cubbon held he could not but feel as an Englishman highly gratified at the tribute paid to the memory of Sir Mark Cubbon which he had heard. He gave out many an account more especially the one from the late Mr. Sanderson C. I. E. of Saklespur of the genuine interest and love that Sir Mark Cubbon took in his work as Chief Commissioner. After the usual vote of thanks proposed by Dewan Bahadur Puthanna Chetty, the audience dispersed.

FIRST CLASS WITH HONOURS
IN TYPOGRAPHY.

BANGALORE, September 20.
Two Mysoreans Messrs B. Pullayya and B. Srinivasa Iyengar are declared passed in typography in the first class with Honours at the Examination of the City and Guilds of London Institute. The former stands first for the United Kingdom and won the Institute's silver medal and a prize of two pounds, also a silver medal of Saint Bride Foundation Institute, London with an additional prize of two pounds. Both are graduates of the Madras University and at present Sub-Assistants, Mysore Government Press, Bangalore.

LATEST TELEGRAMS.

(Reuter)

Sweden and the Powers.

The Exportation of Goods Prohibited.

COPENHAGEN, September 18.
Sweden has prohibited the transit by sea between one Swedish port and another of all goods the export of which is prohibited. Steamers thus trafficking have been failing to reach their alleged destinations, and it is known that some have reached or been taken to Germany. The authorities in Stockholm have detained a steamer starting from Malmoe with a half million kilogrammes of lard.

Great anxiety prevails in Sweden at the practical stoppage of the import of coal from England. Many gasworks and factories are in a desperate position.

Reuter has good authority for stating that the British Government are prepared to issue licences for numerous commodities on the prohibited export list for delivery in Sweden provided that Sweden allows the transit of an agreed amount of goods to Russia.

Sir Ali Imam's Speech.

Press Comments.

BOMBAY, September 20.
The "Sanj Vartaman" considers Sir Ali Imam's speech as outspoken and courageous. It says: "Sir Ali Imam is a servant of the Crown and at the same time the servant of the people, and he has shown that strict loyalty to the former, but does not mean any sacrifice of duty towards the other."

The "Praja Mitra" says Sir Ali Imam's speech clearly makes out a case for a change in the constitution of the Executive Councils. It says it must be left to the Viceroy and Governors to make their own choice of selecting members of their Councils. There should be no ex-officio members and all members of Councils must retire at the end of the terms of Viceroyalty or Governorship as the case may be. — (By Wire)

మదరాసు కార్పొరేషన్ సభ.

అధ్యక్షునియొక్కయు, ఆరోగ్య శాఖాధికారి యొక్కయు కార్యక్రమశీతః—

మొన్నటి సామాన్యమున మదరాసు కార్పొరేషను వారు సాంకేతిక రిపోర్టును నమోదుచేయుటకు ప్రత్యేక సభిగానిది. అధ్యక్షులు జె. సి. మహానీగారు ఆగ్రా సభాధిపత్యము వహించిరి. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు అధ్యక్షుని సాంకేతిక రిపోర్టును నమోదుచేయుటకు రిపోర్టును నమోదుచేసిరి. అందులకును, రోడ్డుల మరమ్మత్తు కనుక బాగుగ జరుగలేదనియు, ఈలోపము కంట్రాక్టువారు లది యెవరు, అట్లు కంట్రాక్టువారులకు కంట్రాక్టుపనుల విధ్యుక్తులుగా నిర్వహింపవలెనని వారికిని యొక ప్రతిబంధమును కల్పించి, వారియొక్క ముప్పులనును, మొల నకు 46.6 చొ॥ మృతులగుట కారణముగానున్నదనియు, అందులో క్షయము 808.9 చొ॥ పనులందుట మఱియో కోరవలసియు, ఆరోగ్యశాఖవారి పట్టికలకు పరిశ్రమచేసి మరణకారణములను జరిగి, దరుచిత్వము చేయుట యవసరమని యు; మొదలగునంతయు గమనించిరి. తరువాత డాక్టరు వాయుగారు వైద్యశాఖను ఆమోదించుచు మృతినిపలు వారి కార్యనిర్వహణను ధనముతో కూడుకొనినదని యనియు, ఏదని ఆరంభించవలసిన తప్పనిసరిగ వచ్చు ఆ గాముగాని సహాయముగాని యిదవిధమునః క్షయముచేయుటకు ప్రస్తుత సందర్భములో ఏమిదవలెననియు, అందుచేతవారితనమువారు మృతినిపిచిటిలెట్టచేయుటలను సాహాయ్యమును నిరాటంకముగా ను అవిచ్ఛిన్నముగాను చేయునట్లు స్పష్టపరచినచో సహాయమునుగనియు; తద్వగుచియుములను గురించి మాటలాడిరి

తరువాత డాక్టరు వాయుగారు చెప్పిరి:—కార్పొరేషను సమాచారములను పరిశీలించు వాక్కు కమిషనరులకున్నది. ఆచటను అనుకొనుచున్నాడు. నిత్యమున ఆవార్త మిక్కిలి తక్కువగా చలించునట్లు నీలగుచున్నది. కార్పొరేషను యొక్క కార్యనిర్వహణలను నియమించుటలో ఈకమిషనరులసంఘమునకు సంతకము ప్రత్యేక శీత. అట్టిచో తమచే నియమించుటకు కార్యనిర్వహణలమీద వీరు అధికారమును చలించునట్లు నీలగుచునట్లు యెవ్వోగములన్నియు, ఆ గామాధికారియున్న, మువ్వారతనమువారి చేతనే నిర్వహించుటకునున్నది. తక్కువ యెవ్వోగములను వాయుగారు శాఖాధికారుల నియమకముల చెల్లుచున్నది. ఒక నో కావో నెప్పుడైనను కార్పొరేషనువారిచే క్రొత్తయెవ్వోగముకట్టి యేర్పరచుట నపుడు, దాని యెవ్వోగము కమిషనరులకు చెల్లియవలసిన కేట కార్యపరత్వ సమాచారములను ఆ కార్య పూర్వము ఒకయెవ్వోగమునకు 600 రూపాయల నిర్వాహణను పొడగజేయు. ఇంతకు కొన్ని దినములకు తీరము తీసికొను యూరోపియన్ లెప్పరు ఆయ్యరును పనికి వారని వినినాము. కాని కార్పొరేషనువారు 400 లేక 500 రూపాయలకంటె ఎక్కువ తీరిమియును తీర్చుననించి. అప్పుడు ఆయెవ్వోగమునకు జేరిన శాఖాధికారి 150 రూపాయలకు వచ్చుటకు సిద్ధముగానుండి యొకరిని సిఫారసు చేసి. ఈ సందర్భములలో కార్పొరేషనువారు బుద్ధివహించి 450 రూపాయల కొకప్రజ్ఞాపత్రుని నియమించిరి. కేటము ఆరిక విషయమునట్టి యూరోపియన్లను, కార్పొరేషను యెవ్వోగి యులనియమకమును కార్పొరేషనువారియధికారియుండిచో పరిశ్రమముతో కార్యసామకములగుటకు దారియేర్పడ గలదు. క్రితము సంవత్సరపు బడ్జెటును చర్చించునపుడు టి. రంగాచార్యుల గారుకూడ నీవిషయమే చెప్పియున్నాడు. ఆదాయవ్యయ పట్టికను చర్చించు సామర్థ్యమును గలిగియుండుటకు కార్యనిర్వహణలకు ఈయవలసిన విషయజ్ఞానము కొంత యగుచున్నదనియు, ఆ విజ్ఞానము లేకపోయినచో, చర్చకు వీలుండదనియు, ఇట్టి నిరర్థక చర్చలు నిష్ఫలములయినచో వింతయేమియు లేదనియు వారు చెప్పియున్నాడు. ఇట్టి కార్య పరత్వ చర్చలలో తగిన యభిరుచి తీసికొనక పోవుట కమిషనరుల తప్ప కాదని యి తటి తో స్పష్టమగుచున్నది. ఊరక వాగ్దానముల సమయమున కమిషనరుల సహజేతనములు, వారి సలహాల కొనుటయు కార్యనిర్వహణను వారితో సలహా చేయక పోవుటయు నిచట సాచారముగ నున్నది. ఇతర మృతినిపి పలు పట్టణములలో కార్పొరేషను కార్యనిర్వహణలకు తమకు తోడు పడుటకు కోరుచున్నాము. మదరాసు

లో మాత్రము మా సాహాయ్యము అట్లు కోరబడలేదు. ప్రస్తుతపు అధ్యక్షుని కాలము లో మాత్రము ఈ విషయమున కొంత మాత్రము నడచినచెప్పవలసియున్నది. కాని పేరు కూడ తమ యధికార సాంధ్ర దాములకు క్రమక్రమముగా లోబడిపోవుచున్నట్లు గోచరించుచున్నది. కనుక దాని విషయము యిప్పుడు చెప్పవలసివచ్చినది. నేనెంతసేపును కోరునియేముగా కమిషనరుల సహకారమును స్వీకరింపుడు; కార్పొరేషను కార్యనిర్వహణము సర్వసమృద్ధముగా నెరవేరుట కమిషనరుల సలహా సమృద్ధములను క్రొత్తము; ఆ సమయము మఱియు చెప్పవలసియున్నది. మేము చేతులమీదనుండునపుడు మమ్ము సలహా సాహాయ్యములను జేయవలసియున్నాము. మొన్నటికి మొన్నను “మప్పొట్టెల”ను గురించి జరిగిన చర్చలో అధ్యక్షుని కత్తుడును గ్రహించి, వారి దృష్టి పథాను గుణముగ తడవ పాదనమును ఆమోదించిన యిద్దరిలోను నే కోడడు. ఆతిర్వాసమువారికారము మెట్లనే కార్యపరత్వము వహించి, తప్పొట్టెలను వెట్టుకొనుట విధిక్రమము చేసిరి. ఎంతకాలమునుండియో పోవుచున్నదియందు మే వాత్తుగ మే ల్కాంచినవారిత యంత తొందరపడి కార్యమును ఉపక్రమించుకంటె, మమ్మును కమిషనరులతో సాధకబాధకములను వాదించి పనిచేయుట మంచిదియై యుండును. అందుకు మారుగ ఒక్కసారి 600 గుట్టెలముల మీదికి దండెత్తినట్లు జెల్లి, వాని యాసామీల నందను ఆరోగ్యశాఖను బంధుల జేయ మితంబుకముగా నుండును. ఇట్టి పనుల చేయుచున్నచో, కార్పొరేషను పరిపాలనను ప్రజారాజకముగా నుండవలయునని నెట్లు అందును? ఇంతకంటె పన్నుల కనూపించి, తమన జరిగినపని కొంతవరకు మెరుపుగనున్నది. గతసంవత్సరమున జరిగిన 52.00 వారంటులకు మారుగ ఈ సంవత్సరము ౧౦,౦౦౦ వారంటులై వారీయగుట కొంతయభివృద్ధి నూచక మనియే చెప్పవలయును.”

తరువాత జె. ఎస్. అయ్య అయ్యరు గారిట్లు మాటలాడిరి:—“మృతినిపిటిల సంస్థాపన చట్టము ప్రకారము మంచిచో, కమిషనరులయొక్క దృష్టా తేటపడగలదు. అందు ౧౬ నెక్షనులో వారి హక్కులను విధ్యుక్తులను నిర్వహించుట యొప్పుది. దానిలో మృతినిపిటిల కమిషనరులకు యొగిసి పలు కూలీల కంటెను కనీస మేమో యవనట్లుగా వర్ణించుట యొప్పుదు. కార్పొరేషను సమాచారములను ప్రత్యేకము శాఖ శాఖలతోనుంచుటలనుచాలా సంఘములందలమునని కొంద అనుచున్నాడు. వీరివలన నేమిలాభము కలుగనున్నచో తెలియరాదు. ఇతలు కొత్తగా నుపసాదించబోవు మృతినిపిటిల చట్టములో కమిషనరుల హక్కుల నెవ్వడు చేయను, ఈ విచారణ సంఘముల వాదించు బాధ్యతను అధ్యక్షునిమీదను తదితరులమీదను మోపుజేయచో పాలసావిధానమున అభిప్రీత సంస్కరణము గానేను.” పిమ్మట లూయీ రహదారి విషయమునను, ట్రాముబండ్లు ప్రాతయంపొయిన విషయమునను, విభజనాధికారులలో సహకార యుండవలయును విషయమునను, మరణపులేటు అధికముగనుండి విషయమునను కూడ ముచ్చటించిరి.

తరువాత జె. పి. నరేశు గారు రివిన్యూశాఖవారు మామించిన అధికారాయమునకును, వారు జారీచేసిన తక్కువ వారంటులకును వారిని అభివందించుచు నట్లు మాటలాడిరి. “సభా తీర్మానముల విషయమున దొరతనమువారి యాచారమును మన కార్పొరేషనువారు కూడ నవలంబించవచ్చును. దొరతనమువారి కాసనధలలో పాలసాఖ్యలకు జేరి కై న నోరంటి చెరిగిన పుక్కి యుగలవినపుడు, అప్పుక్కి కు జవాబుచెప్పటకు ఆ శాఖాధికారి సభలో హాజరుగుటయు, దానికి సభవారసముత్తమున జవాబునుకొనటయు ఆచారమై యున్నది. అంతయేకాని, పుక్కి కు జిత్తుజవాబుతో గర్వముగా రెప్పుడు జోక్యము కలుగజేసికొనదు. అప్పుకాముగా నె ఆరోగ్యశాఖ విషయకమును పుక్కి చేయబడినపుడు, దానికి జవాబును నిచ్చుకొనక ఆరోగ్యశాఖాధికారి హాజరు, తనకుభిప్రాయమును తెలియజేసిన బాగుగ నుండును. పుత్తి శాఖావిషయములలోను అధ్యక్షుడై సంపూర్ణమును గ్రహించుట యవసరము.” తరువాత మహమ్మదు ఉస్మాను గారు విచారణ సంఘములనుంచి మంచిదయ్యు, అందులో మమ్ముగా ఆరిక విషయమున నోటి స్థాపించుటకు మత్వ వసరమనియు నూచించిరి. తరువాత తిరుగుట పిళ్లగారును రావుబహదరు జి. నారాయణ స్వామి చెట్టి గారు ఇ. ఆర్. అస్సీరను గారును, ఆర్. శివశోపాచార్యులు గారును, ఎ. జె. లీచ్ గారును మాటలాడిరి. తుదకు అధ్యక్షు లిట్లుపన్య

సించిరి:—“నేనేనకార్య సాధనము నుగ్గడించుచు చెప్పిన పలుకులకు నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను. ముగ్గుడ నిట్టి సహకార భావము వర్ణించవలయునని నాకోరిక. ప్రస్తుతము నెన్నియో ప్రత్యేక రోగకారణము లగు ఉద్దేశములకులపు. వారి కన్నిటికి ధనము అత్యవసరము. ప్రత్యేక ఆసుప్రతికొనుట రిలక్షుల 61 వెయ్యిరూపాయలు అవసరము యున్నది. నీటికనతి యేర్పాటులకు 75 లక్షలు ఇంకను కావలసియున్నది. ట్రాము బండ్లును, తమన దొరతనమువారి యనుమతి యింకనురా లేదు. ప్రాతబండ్లు దీనివైతి క్రొత్తబండ్లు కట్టుటకు వలయు ఇతము సప్లము కాక పోవుటచేత ఇబ్బందిరచ్చెను గాని లూకబండ్లు కంటెవారిలోప మేమియులేదు. జి.పి. నరేశు గారు చేసిన సలహాను అనేక కారణములచేత ఆమోదింపలేనందుకు చింతిలుచున్నాను” సభ 25 లేటికి విలంబింపబడెను.

మధ్య ఇండియాలో వైద్యశాలలు:—ఎవ్వరైనా చక్కవచ్చి వైద్యశాల పాఠశాలయందు చదివినవారిలో 25వరు కడవటి పరీక్షగా లేరి. మరి రెలక్షుల రూపాయలకు వ్యయపరచి ఈ వైద్యశాలను పాఠశాలను వృద్ధిచేసెదరు. ఈ సంవత్సర మీరాష్ట్రమున వైద్యశాలవిమితము సామ్రాజ్య దొరతనమువారు 1 1/2 లక్షలను రాష్ట్రము సంస్థాపనముల వారు 5 లక్షలను వైద్య యంతరచితి. ఈ సంత్వము రూరాష్ట్రములో మమ్ముగా గాకమురలోను బండ్లులు అందులోను కలరా వ్యాధి క్రితముగా లేరి. భాషాలో నేరలవ 2000 మంది చనిపోయిరి. ఇందోలో పెద్ద పిచ్చి వాండ వైద్యశాల నేర్పరచ వామచున్నాడు. ప్రస్తుత మచట కొకచిన్న వైద్యశాలమాత్రమున్నది. తక్కిన పట్టణములలో ఆపాడుకాయలకు నున్నట్లులకు కార్యచరమలలో నీ నిర్వంధించుచున్నాడు. నిరపాయలను వదలిచేయుచున్నాడు. చిక్కి తన్ను గోరువారిని వాగవూరుకు సంపదలసి వచ్చుచున్నది.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటిసు

1914 వ సంవత్సరపు మదరాసు మ్యూనిసిపలు ఆక్టు 210 వ శక్తును ప్రకారము ఈనెల 21 వ తేది మంగళవారము నాటినుండిగాని ఆతేదికి పిమ్మటనుండిగాని ఈదిగువ వివరింపబడిన విధులలో మురికి కాల్యాలను చేయబడునగాన ఆతేదీ మొదలు మరిల తెలియదును వరకును ఆవిధుల వెంట బండ్లు నడవనూడదు.

- బాట్టిలపును.
1. బాంకిసుల వీధికిని నేవియూరువీధికిని నడుమనున్న ఏడునూతులవీధి.
2. ఏడునూతుల వీధికిని త్యాగరాయపిళ్ల వీధికిని నడుమనున్న మాంగమ్మాలవీధి.
3. ఏడునూతుల వీధికిని టంకసాలవీధికి నడుమనున్న రెండవ నారాయణవీధి.
4. ఏడునూతుల వీధికిని టంకసాలవీధికిని నడుమనున్న వరదయ్యులవీధి.
5. రెండవ నారాయణవీధికిని పెరయూపరచేరి వీధికిని నడుమనున్న మొదటి నారాయణ వీధి.
6. మంగమ్మాల వీధికిని పెరయూ పరచేరి వీధికిని నడుమనున్న కుమారప్ప మొరలివీధికిని.
7. ఎరుసప్పను వీధికిని పెరయూపరచేరి వీధి. నడుమనున్న త్యాగరాయ పిళ్ల వీధి.
8. ఏడునూతుల వీధికిని టంకసాలవీధికిని నడుమనున్న పెరయూపరచేరివీధి.

పరశువాకము.
(1) ముత్తనాకును వీధికిని కందస్వామి కోనేల వీధికిని నడుమనున్న వెంకటేశ శాత్రువీధి.
(2) నక్కాకిరుణ వీధికిని ముత్తనాకువీధికిని నడుమనున్న వాదమలాయి పిళ్లవీధి.
మ్యూనిసిపలు ఆఫీసు జె. సి. మొలోని, సెప్టెంబరు 15, 1914 నుండి మొదలు మదరాసు. ప్రసిద్ధింపం మదరాసు కార్పొరేషన్.

జూబులు

విశేషముల ప్రకటన.

ఈ వారము మాకు వేరైన జూబులు మొదలగునవి
 సమస్తములను అమ్మించున నెట్టి నో ప్రింటింగ్ దలచియు
 ప్రకటింపజాలక పోయితిమి. విశేషములను మన్నింతురగాక యీ
 కోరుచున్నాము.

బస్సుల, కె. కలరములకు నాయకులు గారు దయచేసి
 గగన్లు మాసాంకపు సంచికలను సెప్టెంబరు నూడవ సంచిక
 యనుచు చూచును. సుపాదకుడు.

I

మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ విశేష ఆఫీసర్లందరి కొక
 విజ్ఞాపనము.

ఆయాగ్యు.
 శేను విశేష ఆఫీసర్ల కీర్తములు వృద్ధి అగుటవిషయము
 లో ప్రతి ఆఫీసర్ల నాశ్రయించుచు వేరేమేముకొరకు పాటు
 పడుచుండుట అందరికి తెలిసిన విషయమేకదా? "అది ఇంకా
 ఫలితములలోకి రావలసివచ్చినది. పురిమిద పుట" అన్నట్లు,
 (విశేష ఆఫీసర్ల యొక్క) అనగా గ్రామమునను, అందే
 కరణములకు వంశపారంపర్యము గా వచ్చెను. వాస్తవము రద్దు
 చేసితిమనియు, ఇప్పుడు వాకరిలోనందు మునముగరణము.
 యొక్క. భూస్థితి వగయిరాను. తెలియవచ్చు చలననదనము
 విస్తారమునందు ప్రతితాటాకా ఆఫీసులకు ప్రాసీడింగ్స్
 లో చేయించిట్లు తెలియజేయుచు కాపీమిట్టె వ్రాసినది
 భాన్తు పంపించుకొన్నాను. ప్రెసిడెన్సీ నాకు చేరిన వెంటనే
 దాని కాపీని కల్పింపి చేయవచ్చును. బహుశా జిల్లా కలెక్టరు
 లో ప్రయోగం కావలసి వానముకము. అనేక కరణముల నుంచి
 వంశపారంపర్యముగ వచ్చుచుండెను మన ఉద్యోగములకు చేతికి
 విచ్చిన్నము సంభవించినది కాబోయి? కాన ఓ మనములారా?
 ఒకరణములారా? మీరూ తాలూకాలలో వెంట వెంటనే
 అందరును సంఘముగా కూడి, ఇప్పుడు మనకు కల్గియున్న
 యీ ప్రస్తుతపు ఆదర్శము తొలగించుటకు, తీరములవృద్ధి మీ
 టింగులతో పాటుగాని విడిగాగాని మాడి గర్ర మెంటువారికి
 ఈ ఆర్డరు రద్దుకర్తుటకు ప్రోత్సహించుచు ఆర్డరును పంపుకొ
 నిన, దయాస్వరూపులును, ముయొక్క ప్రేమాభిర్భుద్ధిగలకు
 ప్రభుత్వము చేయుచుండువాడును పూర్వకాలమున మన ఇండి
 యాకు ప్రభుత్వము చేసిన ర జాగిరాజులందరికంజేను న్యా
 యముగ జరిపాలించుచుండు వాడును ఇంక వనేక ముగణసంప
 త్తులను ననమదాగు గర్ర మెంటువారు ఈ ఆర్డరును రద్దు
 పరమదురని నానముకము. మీరు ఇందువిషయమై చేయు
 సభలకు సన్నాహం రమ్మరి (వాసివో వచ్చెదను. ఆర్డరును
 అచ్చుకముంచెదను గాన మీ యందటి అభిప్రాయమును
 పత్రికలవారా కల్పింపి చేయ గోరుచున్నాను.

అయ్యగారి తిరుపతిరాజు
 మోగిల్లకరణం.

II

స్వదేశీ ప్రత.

ఆయాగ్యు.
 బంగాళాదేశం విదేశీయదంపతులుగా మనదేశంలో
 సాతనోద్యమం ప్రబలింది. అది కలపడంతోనే అంతరిం
 చింది. ఇది చాలా విచారకరమైన సంగతి. ఆఫ్ఘను బంగాళీ
 జాబులతోపాటు ఆంధ్ర ఆఫ్ఘనులకూడా అన్నింటికీ సిద్ధ
 పడ్డారు. బంగాళీలతోధలకు తలలూగించారు. వారి దేశభక్తికి
 మీరూ భాగం! అని మెప్పుకున్నారు. వారి ఉపన్యాసాలు
 విని ఆశ్చర్యపోయారు. వారితోపాటు గంగానానానాలు
 చేశారు. పట్టుతోరాలు కట్టుకున్నారు. స్వదేశీదీక్షలు పూనా
 రు. విదేశీకర్తృత్వము కొనమని వాడమని ప్రమాణాలు చేశారు.
 కొందరు బోధకుల పుస్తకాలలో సంతకాలుకూడా చేశారు
 అన్న ప్రకారం వాటావట్టుకు కొంటుంది నడుచుకున్నారు.
 క్షణం ముందుకు వస్తుందనే ఆశ ప్రజలలో కలుగజేశారు.
 అహో! ఆ ఉత్సాహము; ఆ అభిమానము, ఆ అందోళన
 మూ మాది తీరవలసిందేగాని చెప్పడానికి ప్రాయడానికి శక్తి
 ముఖంకా! ఎక్కడచూచినా స్వదేశీభావ్యులే. ఏ పట్టంలో
 చూచినా స్వదేశీ భావములే. ఏ పట్టంలో చూచినా స్వదేశీ
 ముఖంలే ఎప్పుడును యంత్రకాలమూటలే. ఎవరు చెప్పినా
 స్వదేశీకర్తలే. ఆయాగ్యు బట్టలపూర్వకరీకర్తారు. ఈయాగ్యు
 కరణములకు వచ్చారు. అక్కడ అగ్నిపెట్టెలయంత్రాలను

వెడతారట! ఇక్కడ నూలువడికిస్తారట వారు సబ్బులుచేస్తా
 రట. మీరు కొవ్వొత్తులు చేస్తారట. ఆ నేనుటలు కర్ణాండం
 గా, ఉత్సాహకరంగా వివరించుచుండేది. కానీ పాపం మన
 వారికి స్వతంత్ర ఉపహాస, అలోచనలు, కార్యదీక్షలు,
 కార్యకూలతా యేమీ లేవురా! కొంతవారు బంగళీల
 పోరణగించారు. అంతటితో వాటలు వడికిగించారు మన
 అన్నయ్యలూ కాంతించారు. అయితే యీనోముకు యంత్రంతో
 ఉద్యాపనం చేస్తు తగ్గదేనా! కాదు! కాదు! ఎన్నటికీ చేస్తు
 తగ్గదేనా! శేఖరా అన్ని పరిశ్రమలూ అభివృద్ధిపొందినా కా,
 స్వదేశీకర్తృత్వంతో దేశమంతా నిండినా కా, దేశంలో అయి
 త్వర్యం కల్గిందా కా యీవరకు మూలకాదేదు. ముఖ్యానికి
 మూలకాదేదు. అంతటితో వేరేమేముకొరకు పాటు
 పడుచుండుట అందరికి తెలిసిన విషయమేకదా? "అది ఇంకా
 ఫలితములలోకి రావలసివచ్చినది. పురిమిద పుట" అన్నట్లు,
 (విశేష ఆఫీసర్ల యొక్క) అనగా గ్రామమునను, అందే
 కరణములకు వంశపారంపర్యము గా వచ్చెను. వాస్తవము రద్దు
 చేసితిమనియు, ఇప్పుడు వాకరిలోనందు మునముగరణము.
 యొక్క. భూస్థితి వగయిరాను. తెలియవచ్చు చలననదనము
 విస్తారమునందు ప్రతితాటాకా ఆఫీసులకు ప్రాసీడింగ్స్
 లో చేయించిట్లు తెలియజేయుచు కాపీమిట్టె వ్రాసినది
 భాన్తు పంపించుకొన్నాను. ప్రెసిడెన్సీ నాకు చేరిన వెంటనే
 దాని కాపీని కల్పింపి చేయవచ్చును. బహుశా జిల్లా కలెక్టరు
 లో ప్రయోగం కావలసి వానముకము. అనేక కరణముల నుంచి
 వంశపారంపర్యముగ వచ్చుచుండెను మన ఉద్యోగములకు చేతికి
 విచ్చిన్నము సంభవించినది కాబోయి? కాన ఓ మనములారా?
 ఒకరణములారా? మీరూ తాలూకాలలో వెంట వెంటనే
 అందరును సంఘముగా కూడి, ఇప్పుడు మనకు కల్గియున్న
 యీ ప్రస్తుతపు ఆదర్శము తొలగించుటకు, తీరములవృద్ధి మీ
 టింగులతో పాటుగాని విడిగాగాని మాడి గర్ర మెంటువారికి
 ఈ ఆర్డరు రద్దుకర్తుటకు ప్రోత్సహించుచు ఆర్డరును పంపుకొ
 నిన, దయాస్వరూపులును, ముయొక్క ప్రేమాభిర్భుద్ధిగలకు
 ప్రభుత్వము చేయుచుండువాడును పూర్వకాలమున మన ఇండి
 యాకు ప్రభుత్వము చేసిన ర జాగిరాజులందరికంజేను న్యా
 యముగ జరిపాలించుచుండు వాడును ఇంక వనేక ముగణసంప
 త్తులను ననమదాగు గర్ర మెంటువారు ఈ ఆర్డరును రద్దు
 పరమదురని నానముకము. మీరు ఇందువిషయమై చేయు
 సభలకు సన్నాహం రమ్మరి (వాసివో వచ్చెదను. ఆర్డరును
 అచ్చుకముంచెదను గాన మీ యందటి అభిప్రాయమును
 పత్రికలవారా కల్పింపి చేయ గోరుచున్నాను.

మంత్రాగ్రహ మనకేల లాభము? కిడెంచి మేలెంచ
 చున్నాడు. ఒకవేళ యేకాగ్రహంచేస్తా ఆమెకా జవాబు
 కూడా యాగ్రహ చిహ్నములతో వ్రాసినా యేకాగ్రహ
 వ్రాసా పంపడం మానేస్తా ఆఫ్ఘను మనకేమిటి? నోట్లో
 వేస్తు వెట్టుకుని మాగ్నెటలనించేనా? కాగితాలంతక. తాటా
 ముఖ గిత్తలనించేనా? పక్కాకోసం చిహ్నములేకాదు. నమక
 వలసిందేనా? బట్టగుడ్డలంతక. తాటా కట్టుకోవలసిందేనా?
 మీరంతా బుద్ధిమంతులు. అంతటి బుద్ధివంత అఫ్ఘను మనమే
 చేసికుందామంటా? ఆఫ్ఘను యంత్రా లెక్కడనుంచి వస్తా
 యి? నేన్నున్న పనికాల్పించేదేమో గావుంటా? ఇట్లంటు
 కున్నాక నయ్యితప్పుకుంటారా! దా వల్ల లాభముంటుందా!
 మ: దేశంలో కాగితాలు చెయ్యడానికి, గా జు వ న్తు వ్రా
 చె య్య డా ని కీ, ఆ డ్రా లు పా య్య డా ని కీ, అగ్నిపు
 ల్లూ, వెన్నెము యంకా యెన్నే కర్తవ్యం చెయ్యడానికి ఆ
 పక్వ విస్తులు సమృద్ధిగా వలెవచ్చాయి గదా! వెట్టుబడి పె
 ట్టడానికి అనేక మంది కోటికొట్టలు, అంతా కాదులూ, జమీం
 దారు, మొఖాసాదారు వ్రాస్తారు గదా! ఇంకేమిటాట
 న్నని. మనప్రయత్నమే లోటు. అన్న ఆంగడిలో వ్రాస్తూ యీ
 అల్లుడి నోట్లో శనివుచ్చి అన్న అనేక మన బ్రతుకు. కాబట్టి
 బ: వేద్దలారా! వేరంటాళ్లారా! మీరంతా మల్లీ స్వదేశీకర్త
 తం కట్టండి! ఆ నోము మల్లీ నోచండి! ఈమీ యంకెప్పుడూ
 మానమని ముట్టిగా ప్రమాణాలు చెయ్యండి! దమ్ముగ వాళ్ల
 కందరికీ ప్రపంచజ్ఞానం బోధించండి! చదువున్న వాళ్లకి స
 హాయాలు చేయించండి. వాళ్లరి యే జవాబుకో ఆమెకాలో
 పంపించండి! పరశ్రమలు చేరించండి! యంత్రకాలలు వెట్టిం
 చండి! బజారులన్నీ స్వదేశీ కర్తృత్వంతో కలకల లాడేటట్లు
 చేయించండి! మీరూకొన్ని దరి ప్రవేశపాలించండి కష్టం
 చండి! యేటివోడ్డున కూర్చుండి కోరండి, చచ్చివాడివలె అ
 న్నీవుండి అయ్యుకో లేక అసమర్థులూ అభాగ్యులూ అయి
 అగచాట్ట పాలు కాకండి! అలబడి కి అనిగోకండి!

మంగిపూడి వేంకటేశ్వర.

క్రొత్త తిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు

ఏ శ్రీలక్ష్మీ తమ కంట్రీలకు సుందరముగా ఉంచుకొనలేని, రాలిపోవుటమొనరి
 నిగ, బజారులో కొరతకు నూనెలను వాడకూడదు. ఎందుకనె నెయ్యి కంటే రోజుకొరకు
 కల్ల రాలిపోవుచున్నవో ఆది తెలియజేయబడినది. తయారుచేయుచున్నాను. ఈసంగతి శ్రీ
 లక్ష్మీనించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలకలనుండి నూనెను పరిశుభ్రపరచు
 తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె కంట్రీలకులనున్న ప్రదేశమున కొంతకాలమునా దాని
 కలక కంట్రీలకు రాలక తిరిగి వెరుగుచుండును. ఈనూనె కంట్రీలకులకు కలువలె నున్న గ
 చేసి మెరుకును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యాభ్యాసం ఒక పరమావశ్యమైనది.
 యీనూనె తెలియని యెటుకంటి పల్లెటూరువానికిగూడ కామినియానూనె తెలిసేయియున్నది.
 దానిని తెలియనివాడొక్కఁడునులేదు. అది కెండుకలకరి నిగవలెనున్న ప్రమాదమున
 కల్లకీ మెఱుంగు కలిగించి శిరస్సునకు చలువప్రట్టింది మెదటికి క్రొత్తసాంప్రద్య మిట్టితి
 యింపయి నువాసన మిక్కుముగా గలిగియుండును. ఇది అన్నిటికంటే ఎక్కువ ముగటంబట్టి
 మెఱుంగునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలసోబాదు పన్నుపతకమును ఒకచెక్కెనా
 గులికయు సొసంగియున్నాను. మఱియు మేముకొరకయే చేరిన యెన్నెనూనె పాశ్చిముఖ
 మాకు వచ్చుచున్నది. కామినియానూనెలను మొక్క చుడకును వరిపించుట ఆరణ్యాంత

వంపియెడల ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒకబుడ్డి లైటు ఇవ్వాలిగా పంపించుట
 కల సీసా 1-కి రూ 1.0-0 మానుసీసాలకు 2.10-0 వి. పి. ఖర్చును చేసె. (ప్రతి బిల్లరకు కానీకలలూ కొరకును.)
 నోల్ వివరము:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 15కి జామూమసీదు, బొంబాయి.
 మద్రాసు ఏంకో:- ఈకా పురమోత్తమ మూర్తి, నెం24, వై నాబావ్కోడె, పూలంకడినూరు, మద్రాసు.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

మనుష్యులకు వర్తనాదము
 దోమలు, నల్లులు, చిరుటలు,
 చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురు
 గుల బాధల నుండి తొలగింప
 బడుదురు
 ప్రపంచప్రసిద్ధి వడిన జపాను
 వారిచే తయారు చేయబడినది.

కాటోల్ పొడరు
 నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిరుటలు మున్నగు క్రిమీల బుట్టించు పురుగు
 లను నశింపజేయును.
 కీల 1.5 అ. 0.5-0
 కాటోలు వత్తులు
 దోమలను, ఈగలను నశింపజేయుచు పారదోలును.
 2:0 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12
 మీ ఆ గరవదార్తములకు చీమలను పడక టిడ్డయను నల్లులను, దోమ
 లను, పుష్పక పేటికలను చిను లనుండి కాపాడును.
 ప్లేగు, టైఫాయిడ్ మలేరియా కోగడలు రావండ కాటోలు నిన్ను కాపా
 డుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన సందలేరరు.
 అనేక వస్తుప్రదర్శనములయందు అనేక బంగారుపతకములకు గొప్ప బహుమాన
 ములను పొందినది. అజామి అందు కంపెనీ, ఒకసారి, జపాన్ వారిచే తయారు
 చేసబడినది. పొడరుపొట్టులును ముడిరేమామటగుగాను ఆర్థజాబ్బికి కంటిక
 కంపలకును. పల్లెటూళ్లనుండి వచ్చి చూశారు తమ చిరుసామా, పోడ్డు, జిల్లా
 విడిదిగా వచ్చియిచ్చవలయును.
 నోలు ఏజెంట్లు:-
 16 వై నాబావ్ కోడ్, మదరాసు.
 టి. హర అందుకో.

సోమనాథరావు గారు.

(మంగళాదీ కేంకట శక్తి గణితు వా) మునున్నాన.)

మహాజనులారా!

బ్రహ్మ కీ అదిత్రాదీ సోమనాథరావు గారి ప్రకటనము నీవర్తమానా మిరందవ చదివినయందు. వారిపేరు తీర్వల నీయున్న ఈ 1800 లు ఋణమును వారిచే రచియింపబడిన గ్రంథముల ముద్రణమున మై నైవే కాని మరయొకటి కాదు. ఆంధ్రజాతమున కన్ని వారు సాహసించి ఋణముచేసి గ్రంథములు ముద్రించి విడువారు. వారిగ్రంథములను ముద్రించుచు నున్నవారు నీలివాడుకములును భక్తిబంధురములును నైనవని గాని సామాన్యమైనవి కావు. ఆగ్రంథముల కారణములేకపోవుట ఆంధ్రుల భాషాభిమానముగాని వేరకాదు. సోమనాథరావుగారు సర్వవిద్యయు భగవద్భక్తియు జీవాభిమానమున నటవారు వాగ్రంధరత్నములే సాక్షులు. ఆగ్రంథములెట్టివో ఆగ్రంధకర్తయుడెట్లయ్యెనో తెలిసో చూడుడు.

1. జహను యుద్ధచరిత్రము, ఇట్టిగ్రంథ మిదివరకు మన భాషలోలేదు. 2. బజరీరాయిచరిత్రము, ఈగ్రంథమునుజెట్టి.
3. సత్సాధికాకాశ — ఇది అత్యుపయోగము కల్గించు గ్రంథము. ఆర్యమతస్థాపకులగు శ్రీ దయానందసర్వస్వతీ పాస్యముల వారిచే రచియింపబడిన హిందీగ్రంథమున కొంద్రీకరణము.
4. కృష్ణదేవరాయచరిత్రము — ప్రబుధాశ్చ, 5. రామమోహన కాటకము — శేషలక్ష్మణులు ఈ గ్రంథము లెట్టివో తెలిసికోవచ్చును. 6. కజరీదరిజమును — అభిరథ ఖక్కిగల ప్రబుధాశ్చము. ఇందలి కర్ణములు, భావములు నవీనములై మనోజ్ఞములై యులనున్నవి. 7. గీతాంజలి క్షగ్రామిద్వికాశ సేవ చరిత్రకవిచంద్రుని గ్రంథమున కాంద్రీకరణము. 8. కర్వమాన్య శతకము — 9. లోక పావన శతకము. — 10. క్రమోధిక శతకము. — నీలివాడుకములు, భక్తిభంధురములు 11. ఆగ్రంధకర్త వంశము. — 12. ఆంధ్ర కుమారసంధనము. — కాలిదాసుని కవిత్వము నింత నులభముగాను ముద్రణముగాను తెలిగించిన కవి యింతవరకు లేడు. ఈ గ్రంథరత్నములు తెలిగించి యీ కవివర్యుడు సంస్కృతము తెలియని ఆంధ్రులకుగూడ కాళిదాసుని కవితారసాయనము గ్రోలుభాగ్యము గలుగజేసి యున్నాడు. విస్తరణిదే రఘుకంఠ కుమారసంధనముల నుండి మాత్రము నాలుగయిదుపద్యములు మాత్రమున్నాయి.

రఘుకంఠము.

శ్లో. మందః కవియశోభార్థి గమిష్యా మ్యవహార్యతాం

ప్రాంచులభ్యే ఫలతీ తాభా దుపాహు రివవాహుః.

గీ. మందఃడను నేను గవియశోమందఃగోరి

పరమకవిసమున కిల పాత్రుడనునను

పాదుగు వానికి నందంక బోలుఫలము

బడయఁ గెల్తు నప్పొట్టివాని కడటి

శ్లో. శుభ్రతమ సంభ్రలోమభే

ద్రయతే స్వకలనోద్గమవితే

అథ చాస్త మితాత్మ మార్మనా

ధిగిహం కేవాభ్యుతా మసారతాం

గీ. కలిగి నురతశ్రవణమునక గలికి నీవు

వదనమంగిల్లు స్వేదలఁబులుగూడ

నస్తమింపదు నీయాత్మ యస్తమించె

సమాన! దేవలంబితి యెంత యనిరంబు.

కుమార సంభవము.

శ్లో. ఏషవృక్షశిఖరే కృతాస్పదో

జాతియౌ రసగోరమండలః

హేయమాన మనకర్తయౌతపం

పిఠకోడ! పిఠపిఠబర్హిణం

గీ. పురుష బంగారురసముతోఁ బూసినట్లు

వచ్చగా వెల్లుమండఁగా బర్హియదిన;

తరువుడై గూరుమండెడు తిఱటి చూడు!

తగ్గుమండెడు నీరెండఁ ద్రాగునట్లు

శ్లో. నిగోధిసత్వోజ్జ్వలప్రకాశమత్సరం

ద్రామైరభిష్ట ప్రసవార్పితాతిథి

సవోటభాగ్యంతర సంభృతానలం

ఓపోదనం తచ్చ బధోర పావనం

గీ. మానె మృగములు తమతొంటిమత్సరములు

కోరుపండిడి యతిభంజ గొలిచె దరలు

క్రాంతి నన్ను నవపథ్యకాలలందు

పావనబయ్యె నిట్లాతపోవనంబు.

శ్లో. విభూషణోద్భావో విభక్తభోగివా
గజాజికాలంబి దుకూఢాధారివా
కపాలివాస్యాదధకేంకు శేఖరమ్
నవిశ్వయాత్రే రివధార్యజే వపుః.

గీ. నాగుభాషణవౌండెడు కలకౌండె

వారణాజివమౌండె దుగ్ధమునయౌండె

పురుషయౌండెను చంద్రుని కునుకయౌండె

తాల్పు విశ్వస్వయాపురిఁ దరమె యెటుంక?

భాషాంతరీకరణ గ్రంథములే యంత సరళములై యౌండె

స్వరచితములగు తక్కిన గ్రంథముల కైలి యంత చక్కగా

నులడెకో చూపకకట్టెను గదా! ఇట్టి సద్గ్రంథములు రచి

యించి ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి ఆంధ్రజాతభ్యుదయమునకును

సర్వదా పాటుపడుచున్న శ్రీ సోమనాథరావు గారి రిక్తుకు

ఋణభాదసహింసలేక తనచే రచింపబడి ముద్రితములై

నుమాన రు 1800 లు వెలగలిగియున్న గ్రంథములను, గ్రంథ

స్వార్యత్యయలతో గూడ రు 1500 లు విక్రయించెదమని

వికల దైన్యముతో ప్రకటించుచున్నాడు. ఇది వికల విచార

రకరము. ఇప్పుడు వారంద మిగిలియున్న పుస్తకములు పెట్టు

1-కి రు 2-8-7 విలువగలవి 600 చుండి ఆంధ్రభాషాభిమాను

లు వారి గ్రంథములు కొని అదరింపినను వారు కొరవడము

నులభింపగల సమయము. ఇంతమాత్రము సాహిత్యము చే

య్యవారు 2 కోట్ల ఆంధ్రులతో 600 చుండితేరా? యెంతోడి

జాతీయులగు బంగారీలుగాని మహారాష్ట్రీలుగాని అరవలుగాని

మన యీ యాస్థిని విన్నవనం? ఇంకను మనకు ఆ ప్రరా

స్త్రము! విశేషియాలయమా? బిచ్చ నుకదిరి పోషించు

కొంతము ఆంధ్రులెంతమి సాధికగలమా? సిగ్గు! సిగ్గు!

ఓహో! ఎన్ని పుస్తకభాండాగారములు? ఎన్ని కఠనమంది

రములు? పత్రికలలో వేలవలెము! పత్రికాభివృద్ధిగల గ్రం

థకర్తలను వేధించుటకు వాధించుటను. అహ! ఆంధ్రుల

ఆదంబరము! ఆంధ్రజాతమున భాషాభిమానము లేరా? ఇది

తాల్పాడులు లేరా?

ఒక భార్య మొదల

ఓ వాసుదేవా! ఆర్తత్రాణువురాయనా!

నేను ఒక బ్రాహ్మణ చిన్నివాను. నుమాన 15 సంవత్సరములనుండి నా పెరిమిటితో కాపురముచేయుచుంటిని. నేను కాపురమునకు వచ్చినది మొదలు నా భర్తయన్నవో దైవము భావించి పూజించుచుంటిని. నాయు డెట్టి లోపములును లేవని నా మనోవాక్యాను కర్మలచే దెల్పబడు కాక తమకుకవిదమేకదా! అక్కటా! నేటికి దైవము నా భర్త దుర్మార్గులచే ప్రభోధింపబడినపు డెల్లకు "నారీణీ, బారీణీ" అను వాడును నుచ్చరించుచు లేచిని యుయూనమును మనంబుక నందుకొని నన్ను మిక్కిలి అనయోననచుండె దైవమా! ఎన్నిటికైనను ఆ దుర్మార్గులకుంకెంబు నాశనమగునా! చిన్నతనంబునండియు మాతండ్రి వైవిక వ్యాపారమున నుండుటచే చిన్నతనముగానే రాతన మహా కఠినతలచరిత్రంబుల దెల్పియేవేరియొకపుస్తకమును వ్రాయుచుచున్నాను మాత్రము! శేర్పేడు. తనవార కొంతకాలమునకు వివాహిత్వైతిని వివాహమై 4 సంవత్సరములకే కాపురమునకు వెళ్లుటచే మా తలిదండ్రులు ఉన్న వారియంతికి లోక నాభర్త సన్నిధానముననే యుంటిని. అప్పటినుండియు నా యొక్క గుణాలెశములు నా భర్తగారికే విశదమగుట ఆయనకు నా యందుండు అపరాధము కర్మనాతికము. అక్కటా! నుమాన 1 సంవత్సరమునుండి యెక్కువ శిశ్యువలచేతనో నన్ను నేకవాదల పెట్టుచుండి! అక్కటా! నాభావితు నాయుడేల యాలోప ముద్ధరింపవలె? యీ రా నుర్ద్రులమాటలు విని నన్ను ఏల నిస్సాగరముగా నిందించినా? దైవమా! పూర్వ మేదాపతుల విడిపించితి నేటి కనుభవించుచుంటిని ఇప్పటికైనను నాయుగు రకుకులకు కార్యము! ఎరుగక యేమి ముపరాధముల చేసితి నో గాని యిద్దిపూర్వముగా నొక్కయవరాధమైనను చేసి యొకంగ. విన్న సత్యము భ్యానించుచుంటి. అట్టినిభక్తరానిని గాపాడవలెనామమా! మున్ను సభలో అరమానింపబడుచున్న నీ కళావారి ప్రబరపు త్రింగవలేవా! గజానురుడు. మొసలిచే జిక్కి ప్రాణమాత్రా కష్టమై యుండి ప్రార్థించ గావలేవా! అట్టి అంశముగా నీ భక్తరాని దిమ్మలేక చరించుచున్న నన్ను రక్షించి నాభర్తను నే యుమానమును తేటండజేసి నాయుడు పూర్వాయరాగము కలుగునట్లు జేయగలండులకై ప్రార్థించుచుంటి. (దైవమును దైవనమదగు భర్తయు నిరువురును నీ మేనననిని ఈ సోదనీ నుడి చిత్తమునకు కొంత నొసంగుదురు గాక! సంపాదకుడు.) భర్తృరాలు.

ప్రపంచ చరిత్ర

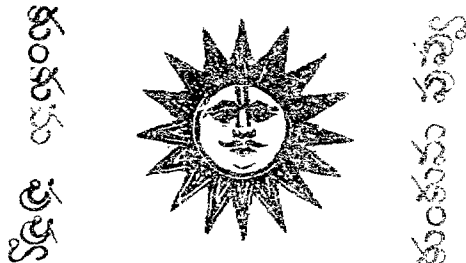
ఇదితరగ రెండు సంవత్సరములుగాను.

ఇందన్ని దేశముల చరిత్రయు చరిత్రముగా భాషలో తగినవలెను లభించి కవి వారి వర్ణితము గను. చందాపద్ధతి సందర్భాలింబానానో రమారము 300 పుటలు 6 ఖండికలు, చందా పు. 2-2-0. (ప్రొఫెజర్ సహా) ప్రవేశ దునుము లేకు. గ్రంథపురముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

అయితాదా: - గా. హాస్సెస్వై త్తమరాపు. 10. 2.

గింతాదీశిట, మదరాసు అన్నివాము.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము గగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు మూర్ఖునూ ప్రియ గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు బెండలగునని ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును: -

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, 21, హమ్మింగ్, బొంబాయి.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని భాగవతము (అను తరీకీయను నిద్రుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లుగను మనో యేభాగములు యేమేపలుచేయునో అని చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యీమంతముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా గుహితకాలలో, యూరోపియన్ కొరకల్ల శిక్షించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గరన్న మెంటుపారితద్యకంది లై సెన్సు యిప్పించి కంపెనీను. యింతలకు కీను 40 రూపాయలు కట్టరలయును.

క్లాసు ఆర్టోబరు మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును. రాదలచినది - గ్రంథము నెద్రెంబు వెల 81 కేడిలోవల 10 రూపాయలు అద్యాన్నగా కుంపుచు తన కొకస్థానమును నిలుపుకొన రలయును. పాఠశాలవిద్యార్థులు కోరికతో కడవించుటకు తా వొసంగబడును. ఈ క్రింద చదవబడించుచాకి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

మోహనీ తైలము

5 తులముల నూనె నీసా 1-3 వెల 0-12-0. స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇది మొదటకు చూచి జేయును. కండ్లమునకు మాన్యును వెండ్రులు పెరుగును. దొండ్రుకలు రాలకుండును, వెండ్రు కలు నునుపు జేరును. మనోహరముగా నుండును. సువాసన గలిగి యుండును.

కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 20-0-0

జీర్ణరసాయనము: - ఈమాత్రలను నేర్పించుట వలన అన్నము కుచనముగును. శిష్టికోశము. భాగవద్ రసప్రాసము క్రమముగా గింపబడి చిరులభ్యము మానును. జీర్ణమాత్రల కల్పి 1-3 కి. 20-0-0. అమృతాంజనము నీపో. మదరాసు.

३५३

MADRAS:— Printed and Published by K. NAGESWARA PAO at the "Andhrapatrika" Press, No. 6, & 7, Thumbu Chetty Street G. T.